

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református Egyházkerület folyóirata

Christus a' Szent Lelket ho allosz-nak, alius-nak, más személynek, tudni-illik, s nem pedig to allon-nak, aliud-nak, más állatnak, mondja lennie. Mert igazán mondjuk, hogy a' Szent Lélek alius légyen à Patre, et Filio, in genere masculino; de nem igazán mondanók, hogy aliud légyen in genere neutro. Mert az alius személyt, az aliud pedig természetet és állatot jegyez. Más személy a' Szent Lélek, mint az Atya és a' Fiú, de nem más állat, sem nem más természet, hanem ugyan azon, tsak létének rendi és módja különb.

Geleji Katona István:

A váltság titkának harmadik volumenje.

Váradon, Szenci Kertész Ábrahám által.

M.DC.XLIX. eszt. 239-240.

Tartalom

Tanulmány

John Knox: Az új igazság. Róma 8,5–13 203

Anyák napi prédikáció

Szekeres István: Ima a gyermekekért. 1Sámuel 1,9a.10–11.17–18.24–28..... 206

Mennybemenetelre

Adorjáni Zoltán: Megnyílt egek alatt. Apostolok cselekedetei 1,10–11 208

Csiha Kálmán: Mennybemenetelre. Márk 16,19–20 209

Csiha Kálmán: Mennybemenetel napjára. János 16,7 212

Szekeres István: Itt és ott... Kolossé 3,1–4 215

Pünkösdi prédikációk

Jánossy László: Mindenki a maga nyelvén hallá... Apostolok cselekedetei
2,4–6..... 217

Kováts László: A Szentlélek által való öröm. Róma 14,17–18a..... 220

László Dezső: Az egyház és Krisztus viszonya. Lukács 3,16–17 223

László Dezső: A Szentlélek vigasztaló tanítónk. János 14,26..... 227

Nagy István: Ád a ti mennyei Atyátok Szentlelket. Lukács 11,13 230

Nagy László: Bizonytal tudja meg... Apostolok cselekedetei 2,36–38 232

Nagy László: Azon a napon. Apostolok cselekedetei 2,41 236

Ravasz László: A Leleket meg ne oltsátok. Thesszalónika 5,19 239

Esketési beszéd

Bányai László: A Krisztusban megőrző kegyelem. Filippi 2,5–11..... 243

Temetési beszédek

Bustya Dezső: Elmúlik — megmarad. 1János 2,17..... 245

Nagy József: És mégis győzelem. 1Korinthus 15,42–44.53–57 246

A lapot alapította: D. Dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Nagy László

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Sajtóközpontjának
nyomdájában .

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Számítógépes szedés, tördelés: Török-Czirmay Ágnes

Tanulmány

John Knox
USA

Az új igazság

Róma 8,5-13

5. ...*akik test szerint élnek* — Pál itt egyszerűen a „testi” emberekre utal, ellen-tétbe helyezve őket azokkal, akikben a Szentlélek lakozik, azaz akik a *Lélek dolgaival törődnek*.

Az a tény, hogy e két csoport élete különbözik egymástól, vagy a fő-, vagy a mel-lékmondatban minden esetben előfordul: A testi emberek a *test dolgaival törődnek*, akik pedig a Lélek szerint élnek, a Lélek dolgaival törődnek. A görög kifejezések itt és a következő versekben — fronein és fronéma — az érzelmek és az akarat, valamint a gondolat valamilyen irányba való terelésére utalnak.

6-7. Pál szerint a bűn és a halál között szoros kapcsolat van. A halál büntetés az elkövetett bűn miatt, és egyben végső következménye is a bűn rabságának.

Pál számára ez a kapcsolat még szorosabb, mint ahogy e szavak kifejezik azt. A halál nemcsak egyszerűen következménye a bűnnek, hanem együtt jár azzal. Bűnben élni egyszerűen nemcsak azt jelenti, hogy a halál biztos ítéletével kell szembenézni, hanem azt is jelenti, hogy ténylegesen már halottak vagyunk. Az ember magában érzi a halál csíráit.

Ugyanúgy Lélek szerint járni és a Lélek dolgaival törődni többet jelent, mint reménykedni az *életben és a békességben*. Az ember nincs teljes mértékben birtokában ezeknek. A 7. vers megindokolja a 6. versben olvasható állítást: *a test törekvése halál*, mert az ilyen magatartás vagy lelkiállapot *ellenségeskedést* jelent Istennel szemben, és pedig olyan ellenségeskedést, melynek következménye a halál.

A test törekvése... Isten törvényeinek nem veti alá magát és nem is tudja magát alávetni.

8-9. A 8. vers a 3,20-ra emlékeztet. *Azok, akik pedig test szerint élnek*, csak a természet parancsaira hallgatnak.

Pál azt mondja: Ti azonban nem *test* szerint éltek; ti *Lélek* szerinti új, természetfölötti, eszkatologikus rendhez tartoztok, *ha Isten lelke lakozik bennetek*.

Ahogy többször megfigyelhettük, a Lélek szerinti élet előre biztosítja egy új kor és egy új élet megtapasztalását.

Ha bensőségesen és igazán a Lélek szerint élünk, akkor nem ehhez a világhoz tar-tozunk, mely mulandóságra van ítéelve, hanem az új világhoz, melyre ígéretünk van, és melynek a jelei már megjelentek számunkra.

A 9. vers második része ugyanazt az igazságot másként fejezi ki: *De akiben nincs a Krisztus Lelke, az nem az övé*. Ebben az esetben a Lélek Krisztus Lelkét, az új rendhez való tartozás pedig a Krisztushoz való tartozást jelenti; a kettő értelme azonban ugyanaz.

Pál szerint Krisztus a nevét adta az újonnan teremtett Isten szerinti életnek, mert Istennek a tette Krisztusban és Krisztuson keresztül megváltoztatta a test szerinti életet.

Szerinte a Lélekre úgy hivatkozhatunk, mint „Szent Lélek”-re, „Isten Lelké”-re, egyszerűen mint „Lélek”-re, vagy mint „Krisztus Lelké”-re. Krisztust ismerni, Krisztusban élni, a Lélek szerint élni, Krisztus testéhez tartozni — mindezek a Szent Léleknek ugyanazon megtapasztalására vonatkoznak. Pál mindezeket felváltva használja. A Szent Léleknek ez a megtapasztalása az élő egyház közösségéhez való tar-tozást, Isten szeretetének a szívünkbe áradását jelenti (lásd 5,5).

10–11. Még jobban szemléltetik e megnevezések váltakozását az apostol szavai: *Ha pedig Krisztus bennetek van.* „Krisztus” itt azonosítható a *Krisztus Lelkével* és *Isten Lelkével* a megelőző versből. A 10. vers további része nehezen magyarázható: *Bár a test a bűn miatt halott, a Lélek életet ad az igazság által.* E két mondatot külön kell magyarázni.

A bibliamagyarázók véleménye megoszlik azzal kapcsolatosan, hogy amikor Pál azt mondja, hogy a *test halott*, mire érti ezt. Vajon a 6,2-ben vagy az 5,2-ben kifejezett gondolat érvényesül-e itt? Azt akarja-e mondani, hogy

a) a test halott számotokra, ugyanúgy, ahogy a 6,2 és következőkben leírja azt, hogy a bűn hatalmában álló test megsemmisül; vagy azt akarja-e kifejezni, hogy

b) a test halandó, úgy, ahogy az 5,12-ben arról beszél, hogy minden emberre áterjedt a halál azáltal, hogy az ember vétkezett? [...]

Jelen bibliamagyarázat írója a második magyarázatot vallja.

A 10. vers második mondata: *a Lélek életet ad az igazság által* — szintén félreérthető.

Egyes magyarázók a „Lélek” alatt a „ti lelketeket” értik, habár az egész igeszakasz kétségtelenül Isten Lelkére vagy Krisztus Lelkére vonatkozik, és ez érvényes a 16. versig, ahol „a mi lelkünk” egyértelmű. Itt a legjobb, ha a *Lélek* alatt Szentleket értünk, és azt, hogy a Lélek számunkra életet jelent az igazság által. Lietzman szerint itt a hangsúly az élet etikai oldalára esik: életet az igazság által nyerünk. Ez aligha jellemzi Pál felfogását, akiről könnyebb feltételezni, hogy inkább az igazságot teszi függővé az étlettől, mint az életet az igazságtól, ha az „igazság” erkölcsre és magatartásra vonatkozik.

Valószínű, hogy Pál itt nem a mi igazságunkra gondol, hanem Isten megigazító tetteire, vagy inkább a megigazult ember állapotára. Az is valószínű, hogy az „igazság” valódi, és nem csupán bírósági megigazítást jelent, amely Isten ajándéka számunkra. Ha ez a helyes értelmezése a szónak, akkor Pál azt akarja mondani: „A Lélek, mivel igazságot ad, életet is ad”, vagy „Mivel a Lélek új igazságot hoz a hívő ember számára, életet ad” Vö. 6. v.: „...A Lélek törekvése [ez az „új igazság”] pedig élet és békeség.”

A 11. v. megerősíti a 10. v. ezen értelmezését. A Lélek kétségtelenül a Szentlélek — *aki feltámasztotta Jézust a halottak közül, azaz életet adó Lélek.* Ha ez a *Lélek lakik bennetek*, bizonyosak lehetnek afelől, hogy Isten, *aki feltámasztotta a Krisztus Jézust a halottak közül, életre kelti halandó testeteket is.*

Testünk feltámasztásának, mely a halandó Ádám bűne miatt a jövőben vár beteljesülésre, a bennünk lakó Szentlélek a biztosítéka. Meg kell jegyeznünk, hogy lelki testünk feltámasztásáról, nem érzi testünkről van szó (lásd 1Kör 15,44 és 2Kör 5,1–5).

Istentől halhatatlan testet kapunk *az ő Lelke által, mely bennetek lakik.* Itt tehát halandó testünknek halhatatlanságot nem azért ad, mert bennünk lakik, hanem Lelke által kapjuk ezt. Ez még akkor is igaz, ha a „mert” kötőszót hangsúlyozza; ebben az esetben is Pál a mi bizonyosságunk forrását a bennünk lakó Lélekben, nem pedig Isten cselekedetének az indítékában keresi.

12–13. Ennek következménye az, hogy *mi adósok vagyunk*, azaz kötelezettségünk, feladatunk van. De ezzel a feladattal nem a *testnek* tartozunk, hogy test szerint éljünk, hanem inkább a Léleknek. Ezt a megjegyzést, melyet nyilvánvalóan magába foglal e vers értelme, tulajdonképpen nem Pál teszi. Úgy, ahogy gyakran történni szokott (vö. 5,8), megszakítja a mondatot, kihagyja azt, ami nyilvánvaló. Ebben az esetben azért teszi ezt, hogy hangsúlyozza a halál vagy az élet következményeit, melyek e vitaponttól függenek (vö. 6. v.). Az igék felsorolási módjának a 13. versben tudatos szónoki célzata lehet: ha éltek, meg kell halnotok, ha megölitek élni fogtok. A „test” szó mindkét előfordulásában ugyanazt jelenti itt. A test *cselekedeteinek* megölése furcsán hangzik. Miért ne a vágyakat öljék meg?

Kirk magyarázata elfogadható lehet: „Az első lépés a »test« legyőzésében az, hogy *cselekedetek által* megtagadod kívánságainak teljesítését. Pál tehát ennek a kijelentésnek a kimondott hitelvi formáját megváltoztatta azáltal, hogy a gyakorlati tapasztalatokra hivatkozott.” Amikor Pál azt mondja, hogy élni fogtok, már érvelésének következő szakaszába lép.

Fordította: Geréb Erzsébet

(The Interpreter's Bible. Vol. 9. 509–515.)

Anyák napi prédikáció

Szekeres István

Ima a gyermekért

Alapige: 1Sámuel 1,9a.10–11.17–18.24–28
Bibliailvasás: Márk 10,13–16

A felolvasott szent Ige első gondolata arról szól, hogy a gyermekért imádkozni kell. Imádkozni kell az óhajtott gyermekért akkor is, ha a szülésnek nincsenek akadályai, de fokozottabb mértékben kell imádkozni akkor, amikor a szülésnek akadályai mutatkoznak. Ez utóbbi esetben imádkozni kell mindaddig, amíg az orvosi beavatkozás megtörténik, mert így segítjük az orvos munkáját. Az imádkozást azonban a végsőkig folytatni kell. Igen, mert az Úristennek hatalma van arra, hogy az imádkozó édesanyának gyermeket adjon. Erre példa Anna imája és Isten válasza.

Ha már megvan a gyermek, akkor fokozott mértékben kell imádkozni a gyermekért. Imádkozni kell a gyermekért, hogy legyen erős, hogy legyen egészséges, hogy legyen jó előmenetele, hogy boldog lehessen ezen a földön. Ha lehet, boldogabb a szülőknél. Sajnos az élet nem csak örömből, megelégedésből és boldogságból áll. A szép napsütést is sokszor ború vagy éppen vihar követi, ugyanúgy az emberi élet is borúval és viharral telített. Imádkozni kell, hogy ha a gyermek bajba vagy megpróbáltatás alá kerül, akkor Isten adjon neki erőt és kegyelmet ahhoz, hogy a bajból, a megpróbáltatásból, a veszedelemből, az élet kisebb-nagyobb terhétől megszabaduljon.

Úgy gondolom, alig-alig van imádkozó édesanya és édesapa, aki ne imádkozna azért, hogy a gyermeke boldog lehessen és legyen itt ezen a földön. Az az érzésem, hogy kevesebb azoknak az édesanyáknak és édesapáknak a száma, akik gyermekük üdvösségéért imádkoznak. Vagyis imádkoznak azért, hogy ezen a földön eljuthassanak arra a hitre, amellyel felismerik, hogy nekik Istenük van. Ez az Isten az életadó Isten. Édesanyám és édesapám testéből származom, de végső fokon Isten volt az, aki elrendelte az életemet s az életemben elrendelte sorsomat. Jóllehet sok ideig édesanyám és édesapám táplált a maga munkájának gyümölcséből, jóllehet én szereztem meg a kenyeremet, de végső fokon ott van Isten gondviselése, mert Isten gondviselése nélkül elszegényedik az emberi élet. Isten az, aki megtekintette népét s népe között személy szerint megtekintette az édesapának és az édesanyának a gyermekét, érette is feláldozta magát Jézus Krisztus a Golgota keresztyén, érette is feltámadott, érette is felment a mennybe, hogy — a Szentírás tanítása szerint — naponként könyörgésével közbenjárjon Isten színe előtt. Ennek a közbenjárásnak a lényege ez: én megváltottam ezt a gyermeket, és megváltottam ezt az embert, fogadd el, Atyám, gyermekedül, s gyermekedül viseld gondját s gyermekedként fogadd a te országodba.

Egy pillanatra tekints a lelkedbe. Te azok közé az édesanyák és édesapák közé tartozol-e, akik gyermeküknek nem csak a mindennapi kenyeréért imádkoztak és imádkoznak, hanem imádkoznak üdvösségéért és imádkoznak számára egy helyért Isten országában? Bármiként volt a múltban, legyen másképpen a jövőben. Imádkozzál gyermeked mindennapi kenyeréért, de imádkozzál gyermeked üdvösségéért is. Itt felmerülhet benned egy kérdés: mikor és meddig imádkozzam gyermekemért? Mindennap és mindaddig, amíg számodra vagy gyermeked számára tart a „ma” Amikor közeledni érzed utolsó órádat, ne visszafelé tekints és ne arra adj tanácsokat, hogy ha te meghalsz, mit csináljanak hozzátartozóid, hanem kulcsold imára kezedet, imádkozzál saját magadért, imádkozzál gyermekedért.

A második gondolata a felolvasott szent Igének így szól: A gyermeket fel kell ajánlani Istennek. Mit jelent ez? Azt, hogy a keresztség sákramentumának a kiszolgáltatásakor átadom a gyermeket Istennek ezzel a meggondolással: Te viseld gondját ennek a gyermeknek, Atyám, engem pedig segíts meg, hogy amíg élek, mint jó sáfárod, mindent megtehessek ennek a gyermeknek a földi boldogulásáért és lelki üd-

vösségéért. Felajánlom a gyermeket Istennek, hogy azt a váltságot, amelyet Jézus Krisztus hozott az ő áldozatával és feltámadásával, terjessze ki az én gyermekemre is és ezt a gyermeket, ahogy nő, Szentlelke által egyre inkább tegye Isten hitvalló fiává vagy leányává. Hitvalló emberekre van szüksége Istennek. Hitvalló emberekre van szüksége az anyaszentegyháznak. Hitvalló emberekre van szüksége ennek a világnak. A Róm 8,19-ben ezt olvassuk: „A teremtett világ sóvárogva várja Isten fiainak megjelenését.”

Van itt egy megszorítás, amire az édesanyáknak és az édesapáknak figyelniük kell. Az ötvenedik zsoltárban ezt olvassuk: „Hálával áldozzál Istennek, és teljesítsd a fel-ségesnek fogadásaidat! És hívj segítségül engem a nyomorúság idején, és megszabadítlak téged és te dicsőítesz engem” (Zsolt 50,14–15).

A felolvasott szent Ige arról tanúskodik, hogy Anna megtartotta fogadalmát. Gondolom, hogy atyámfiaiainak egy része vagy nagy része tett ilyen-olyan fogadalmat gyermekével kapcsolatosan. A fogadalmat meg kell tartani, mert aki nem tartja meg fogadalmát, ráfizet. Ennek bizonyossága az 5Mózes 23,21: „Ha fogadással ígérsz valamit az Úrnak, a te Istenednek, ne halogasd annak megadását; mert bizony megkeresi azt rajtad az Úr, a te Istened, és bűnül tulajdoníttatik az néked.” Gondolj arra, hogy amikor elhozta gyermekedet a keresztvíz alá, fogadalmat tettél arra, hogy úgy neveled a te gyermekedet, hogy legyen Isten gyermeke és Jézus Krisztus tanítványa. Eleget tettél-e fogadalmadnak?

A harmadik gondolata a felolvasott szent Igének az imádkozó papról és az imádkozó anyáról beszél. Milyen csodálatos a kapcsolat. Éli főpap bár félrehúzódt, de azért szemmel tartotta Annát. Igen, szemmel tartjuk az embereket, szemmel tartjuk az édesanyákat és az édesapákat, szemmel tartjuk a gyermekeket. Amikor úgy látta, hogy elégséges volt az Anna imádkozása, akkor maga Éli is imádkozni kezdett a bajba jutott asszonyért, hogy Isten teljesítse kérését. A pap nemcsak együtt imádkozik az imádkozó asszonnal, hanem meg is áldja.

Ennek a kettős szertartásnak megvolt az eredménye. Anna megnyugodva, lelki békességgel távozott a templomból. Visszament családjához, visszament azokhoz, akikkel együtt jött ünnepelni. Látjátok, imádkozva jobban lehet ünnepelni. Imádkozva a békételen lelkű ember is megtalálhatja békességét és nyugalmát.

Hány ember van, aki sok mindent tesz, amikor nyugtalan az élete, de olyan kevés van, aki imádkozik. Sokan ilyenkor szeszes italban, kábítószerben vagy más szenvedélyben keresik nyugalmukat. Vigyázz, ne tedd ezt!

A negyedik gondolata a felolvasott szent Igének a beteljesedés. Anna esetében a beteljesedés az volt, hogy megszületett a gyermek. Tehát megszűnt a gyalázat, amiért csúfolták a gyermekes asszonyok s talán még a férfiak is csúfolták. Anna már nem csak szégyenének elmúlását érezte és látta, hanem magához ölelte Isten irgalmát, kegyelmét s az ígéret beteljesedését: „aki kér, kap”

Anna Sámuel nevű fiát egyéves korában ígérete szerint elvitte a templomba, és átadta a valamikor őt szemmel tartó, az érte és vele imádkozó Éli főpapnak. Viselje gondját az ő ajándékba kapott gyermekének, s úgy nevelje, hogy egész életében szolgálhassa Istent.

Ezt az átadást-átvételt az áldozat bemutatása zárja be. Milyen csodálatos: imádsággal kezdődött a kicsi Sámuel élete, imádsággal és áldozattal folytatódott a szolgálatra való felajánlaskor, s bizonyára imádkozva fejezte be életét a későbbi nagy próféta és főpap.

Ezért hát, édesanyák és édesapák, imádkozzatok a ti gyermekeitekért, imádkozzatok mindenkiért, „mert igen hasznos az igaznak buzgóságos könyörgése” (Jak 5,16). Ámen.

Mennybemenetelre

Adorjáni Zoltán

Megnyílt egek alatt

Alapige: Apostolok cselekedetei 1,10-11

Bibliaviasás: Apostolok cselekedetei 1,1-14

Jézus Krisztus mennybemenetele váratlanul érte a tanítványokat. Előbb meglepődéssel és tanácstalanul, szinte reményt veszítve nézték végig azt, ami szemük előtt ment végbe. Annyira felkészületlenül érte őket Krisztus távozása, hogy elnémulva, földbe gyökerezett lábakkal és az égen felejtett tekintettel ámuldoztak. Ilyen hirtelen szakadt meg a vele való együttléjük a feltámadás után?

Így maradunk mi is újból és újból magunkra egy-egy istentisztelet után?! Vagy legalábbis úgy érezzük, hogy nincs átmenet az istentisztelet és a mindennapi élet között. Ezek két különböző világot képviselnek. Törés van imádságaink légköre és beszélgetéseink légköre között. Amikor kilépünk a templomból, valósággal mellbevág ez az egészen más levegő; és az istentisztelet alatt felébredt reményeink mintha lemaradnának valahol az utca és a templom ajtaja között. Holott Isten éppen azt akarja, hogy általunk jusson ki az utcára, az otthonainkba és a munkahelyünkre abból a légkörből, amelyet az Ige hallgatása közben szippantunk magunkba a templomban.

Lukács evangéliumában olvashatjuk, hogy a feltámadás után megjelenő Jézus, akárcsak korábban, most is tanítja a tanítványait. A Messiásnak szolgálnia és szenvednie kellett, majd pedig fel kellett támadnia. Most pedig elérkezett az az idő, amikor a tanítványoknak kell prédikálniuk és tanítaniuk másokat. Úgy, ahogy eddig Jézus tette velük. És úgy beszél a tanítványok új küldetéséről, hogy velük halad, és pedig az ismerős utakon. Változatlanul ugyanaz Jézus a feltámadás után, mint annak előtte. Ugyanazzal a közvetlenséggel szól és int. És azt akarja, hogy ez a közvetlen, utolsó együttlét jól megrögződjék a tanítványok emlékezetében.

Ő változatlanul ez marad: a tanítványokkal az úton haladó, az intő és tanító, a bátorító és erőt adó. A feltámadást és mennybemenetelt leíró evangéliumok mindenike úgy állítja elénk Jézust, mint aki a feltámadás után sem, az ő megdicsőült testében sem idegenkedik el a tanítványoktól, házuktól, gondjaiktól, éhségüktől és azoktól a helyektől, ahol együtt volt velük. És éppen ezért olyan váratlan a búcsúzása. Emiatt is kérdik csodálkozva a tanítványok: Hát nem most állítod helyre Izráelnek az országot? nem most fog eljönni minden ígéretnek a végső beteljesedése?

Hát nem úgy volna-e jó — gondolkodunk hasonlóképpen mi is —, hogy míg még itt vagyunk együtt a templomban, szól az Ige és együtt imádkozunk, teljesen megváltozzék minden és mi is másokká legyünk? Hogy amikor az istentisztelet végén felállunk, egészen más embereknek lássuk egymást? Hogy amikor hazaérek, egészen más családi kör fogadjon otthon; olyan, amilyenre egykor áhítottam? Az a hajdan látott feleség, akibe egykor még bele tudtam álmodni az ideális társat. Az a férfi, aki mellett boldog lehetsz és értelme van tőle függő nő létednek. Az a gyermek, akiben viszontláthatod mindazt, ami benned szép és jó. Az a szomszéd, aki testvérré lesz a távoli testvérek helyett.

Miért nem történik ez? Hirtelen, mint egy csoda?...

Jézus bennünket tanítványságra hívott el. A tanítványság pedig nem csak azt jelenti, hogy hallgatjuk Jézust és elébe visszük — sokszor nagyon is csak a magunk elképzelései szerinti — óhajainkat. A tanítványság engedelmességet és szolgálatot is jelent. Sőt, mondhatnánk így is: a tanítványság éppen az engedelmisségben csúcsozódik ki. A Jézussal való közösségünknek és a hozzá való hűségünknek éppen az engedelmisségünkben kell megmutatkoznia:

A mennybemenetel utáni tanítványok és így mi is azt az időt éljük, amikor meg kell bizonyítani, hogy közösségünk van Jézus Krisztussal, és hogy éppen ő tanított

bennünket. Amiként engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket — mondta már korábban is Jézus.

De mi ad ehhez a küldetéshez lendületet?

Mindenekelőtt az igehirdetés. Úgy, ahogy a mennybemenetelkor a megtorpant és égre meredő tanítványok tehetetlenségét az angyalok szava törte meg: Mit álltok és néztek az égre, oda, ahol őt már nem láthatjátok?

Mintha csak ugyanazt hallanánk, amit korábban maga Jézus mondott Magdalai Máriának a feltámadás hajnalán, amikor Mária az üres sírba meredve és ott keresve Jézust, csak így tudott siránkozni: Nem tudom, hová tették őt! — Menj, és mondd meg az én atyámfiaiak... — szólt rá Jézus. Mária pedig elment. Vállalta ezt a szolgálatot, és ott és akkor Jézus a tanítványok között ismét megmutatkozott. Mert éppen az ilyen engedelmesség útján tapasztaljuk meg, hogy ő változatlanul velünk van és velünk lesz.

Ha csak várakozunk, ha csak utána sóhajtozunk és nem indulunk el, ha botladozva is, az igehirdetés útmutatásainak megtételére, megfosztjuk magunkat Jézustól, aki minden utunkon velünk akar lenni.

Mit nyújt még nekünk az igehirdetés ehhez a szolgálathoz?

Az angyalok ezt is mondták: Ez a Jézus, aki elviteték tőletek a mennybe, akképpen jön vissza, amiképpen láttátok őt felmenni a mennybe.

Mi ebből a mennybemenetelt hirdető Igéből inkább csak azt halljuk ki, hogy felviteték, elviteték. Holott ez inkább azt jelenti, hogy a karácsonykor egyszer már megnyílt egek nem zártak újra be, hanem nyitottak maradtak Jézus felemelkedése után is, mert neki újból vissza kell jönnie. Az egek azonban nemcsak azért maradnak nyitottak felettünk, hogy Jézus visszajöjjön majd ítélni eleveneket és holtakat, hanem azért is, hogy a halál felett is úrrá lett Krisztus ereje onnan fentről szabadon áradjon le ránk.

Lukács evangéliumának a végén arról olvasunk, hogy a tanítványok Jézus mennybemenetele után örömmel tértek vissza Jeruzsálembe.

Lássuk mi is a megnyílt egeket, hogy ne tétovázás vagy éppen a reménytelenség legyen úrrá rajtunk, miután kilépünk egy-egy igehirdetés után a templomból.

Ő változatlanul velünk lesz az úton, a családban, a munkahelyen. Lássuk úgy gondokkal, bűnökkel és erőtlenséggel teletűzdelt életünket, mint ami felett nyitott a menny. Ámen.

Csiha Kálmán

Mennybemenetelre

Alapige: Márk 16,19-20

Bibliaviasás: Márk 16,14-18

Ezekkel a szavakkal fejeződik be a Márk írása szerint való szent evangélium: „Az Úr, minekutána szólott vala, felviteték a mennybe.”

Márk evangéliumában Jézusról sok minden meg van írva. Meg van írva az is, hogy Jézust le akarták taszítani a hegyről, hogy Júdás elárulta, hogy nagycsütörtökön arcul verték, hogy nagypénteken töviskoronát tettek a fejére és gúnyból bíborpalástot a vállára, hogy azt mondták neki: csak akkor hiszik el istenfiúságát, ha leszáll a keresztről. A nagypénteki Jézust ki lehetett csúfolni, meg lehetett alázni, halálra lehetett ítélni, de a mennybe hazatért Urat többet nem lehetett letaszítani Galilea hegyéről, többet nem lehetett arcul verni, többet hiába fonják a töviskoronát, hogy a fejére tegyék. Többet nem lehetett megkorbácsolni és elítélni. Ennek örökre vége van. Evangéliuma végén Márk Jézust Úrnak nevezi. Többé már nem a kiszolgáltatott szenvedő szolga, mert visszatért a mennybe. Amikor felemelkedett a földről, a föld porában alatta maradt Pilátus, aki soha többé el nem ítélni, a főpapok sokasága, akik soha többé el nem foghatják. A föld porában alatta maradt minden emberi gonózság és rosszindulat,

minden gyűlölködés és irigység, úgy, hogy soha többet kezét nem tehet rá senki, mert ő az Úr, mert ő a mennyben van.

A szenvedéstörténet ideje alatt Isten kiszolgáltatta egyszülött Fiát az embervilágnak. És az embervilág gúnyosan és csúfosan visszaélt ezzel, de ez az idő a mennybemenetellel lezáródott. Azóta ő az Úr, aki el fog jönni ítélni eleveket és holtakat, aki az irántunk való mérhetetlen szeretetből a világtörténelem egy pontján testet öltött, aki szenvedett helyettünk, aki mindent megtett értünk, s akinek feltámadása és mennybemenetele arról beszél, hogy győzött a bűn és a halál fölött, hogy ő az örökkévaló Úr. Nem Pilátus, nem a főpapok sokasága, nem a gúnyolódo tömeg, hanem ő az Úr, aki most a mennyben van, ahonnan el fog jönni ítélni eleveket és holtakat.

Ezt fejezi ki az evangélium, amikor azt mondja: „üle az Istennek jobbán”. Mióta Jézus a mennybe ment, azóta tudunk mi igazán minden gondunk, bajunk, bánatunk, könnyünk és bűnünk közepette felfelé nézni, mert azóta tudjuk, hogy ott van Jézus, aki igazán ismeri a földi életet, annak minden szenvedését, aki igazán szeret bennünket, aki így imádkozott: Atyám, ahol én vagyok, akarom, hogy az enyéim is ott legyenek és velem legyenek. Azóta tudunk mi igazán felfelé nézni, mert bizonytal tudjuk, hogy ő az Úr, aki szeret bennünket, és aki a mennyekből gondot visel reánk.

Az Igében azt olvassuk, hogy Jézus a mennybe ment, a tanítványok viszont itt maradtak a földön és e földön kellett elvégezniök szolgálatukat.

Az Apostolok cselekedeteiben az van megírva, hogy a fehér ruhás férfiak, vagyis az angyalok, azt mondták nekik: „...mit álltok itt nézve a mennybe? Ez a Jézus, aki felvitették tőletek a mennybe, akképpen jó el, amiképpen láttátok őt felmenni a mennybe.” Ezzel tulajdonképpen arra biztatták őket, hogy menjenek és végezzék el dolgukat itt a földön. Mert Jézus az övét mennybemenetele után itthagya a mi örök életbe való belépésünkig, itt hagyott bennünket a földön, itt hagyta a tanítványokat is, hogy azon a földön vigyék el minden irányba az ő szeretetét, ahol őt megkorbácsolták, ahol elárulták, ahol kigúnyolták és megtagadták. Azon a földön kell elvinniük a tanítványoknak az ő szeretetét, ahol a gyűlölet uralkodik. Itt kell terjeszteniök Isten országának fényességét és ragyogását. És a tanítványok vállalták ezt a küldetést, ezt a szolgálatot.

Nehéz feladatot bízott rájuk Jézus. Tizenegy emberre rábízta az egész világot. Menjete, vigyétek el az egész világra az én megtartó szeretetemet. Szinte lehetetlen feladat! Azt olvassuk az Igében, hogy a tanítványok elindultak. Nem kérdezték: lesz-e majd erőnk? Emlékeztek arra, hogy az Úr Jézus megígérte számukra azt az erőt. Elmentek és elvégezték a feladatot. A feladatok végzése közben egyszer csak észrevették, hogy nem egymagukban dolgoznak, hanem Jézus együtt munkálkodik velük. Észrevették, hogy amit tesznek, azt nem csak ők teszik. Nem csak az a csoda történt, hogy Jézus felment a mennybe és ők egy csodálatosan szép ünnep tanúi voltak, amikor látták a ragyogó felleget, amikor örökre eltűnt szemük elől, hanem valami sokkal nagyobb csoda történt. Amíg Jézussal a földön jártak, ha Jézus az egyik, ők a másik faluban voltak, akkor nem voltak együtt. De most egyszerre észrevették, hogy akárhol vannak, mindénütt Jézussal vannak, hogy Jézus együtt munkálkodik velük, hogy mindig és mindenkor találkozhatnak és találkozhatnak vele.

Amikor azt a látomást kapta, hogy menjen el Kornéliusz századoshoz, Péternek nemsokára döbbenet kellett tudomásul vennie, hogy a százados követői máris érkeznek hozzá, mert Kornéliuszt valaki előkészítette a vele való találkozásra. Amikor kétségbeesve imádkoztak segítségért, mert jön Saul a felhatalmazó levéllel és a fegyveres katonákkal, hogy elfogja és börtönbe vesse őket, akkor a damaszkuszbeli keresztyének egyszerre azt látják, hogy egy megtört és imádkozó vak embert vezetnek be a városba a katonák, aki Jézusról beszél, akit meg kell majd kereszteljenek, akiből a pogányok nagy apostola lesz. Egyszerre észrevették, hogy nem egyedül vannak. Jézus ott munkálkodik velük. Ha valakivel beszéltek, akkor annak a lelkét Jézus készítette elő, ha a sántával találkoztak és a Jézus nevében azt mondták neki: kelj fel és járj, akkor ezt a sántát Jézus gyógyította meg és nem az ő erejük. Rájöttek arra a legnagyobb csodára, hogy Jézus úgy ment fel a mennybe, hogy mindig velük van a

földön, hogy Jézus minden helyen ott van, ahová ők mennek, és hogy munkájuk eredménye, sikere nem az övéké, hanem a Jézusé, mert Jézus együtt dolgozik velük.

Ez a Jézus mennybemenetelének örökké tartó csodája. Ez ma is így van. Jézus együtt dolgozik velünk. Sokszor megdöbbenve vesszük észre egy-egy családlátogatás alkalmával, egy-egy ember lelkigondozása idején, hogy nem a mi szavunk, nem a mi látogatásunk gyógyította meg, hanem Jézus járt előttünk, és szava, szeretete nyomán megváltoztak, Istenhez tértek, jobbak és igazabbak lettek az emberek. Ott járt Jézus. Nem a lelkipásztor beszéde tesz csodát a gyülekezetben. Nem a presbiterek látogatása nyomán lettek jobbak az emberek, hanem Jézus járt előttük a családokban és a szívekben. Ha egy-egy lélek megváltozik, akkor el kell ismernünk, hogy nem a lelkipásztor és a presbiterek voltak okosak és bölcssek, mivel emberi erővel nemigen lehet megváltoztatni egy életet, hanem ott volt és ott van Jézus, aki együtt munkálkodott velünk és azért tudott megváltozni az élet.

A keresztyén élet a Jézus követése. Ezért csodálatos élet. Azért csodálatos a lelkipásztor, a presbiterek és az egyháztagok küldetése, mert az Ige szolgálatát végzik, mert együtt járnak Jézussal, mert együtt jár velük Jézus, aki a sikert és az eredményt adja.

Amikor a gyermekedet imádkozni tanítod, ne gondold azt, hogy csak te tanítod őt imádkozni. Amikor a gyermekedet elhozod a templomba, ne gondold azt, hogy csak ennyi történik. Valami egészen más történik. Vele jár Jézus. Ő töltötte tele a szívét.

Egyik presbiter elmondta, hogy egész életét a gyermekkorra határozta meg. Nem tudta, hogy az édesanyja ilyen kicsi korában miért viszi őt mindig a templomba, hisz úgysem érti még azokat a felséges dolgokat. De arra jól emlékezett, hogy amikor hazamentek a templomból, akkor mindig tele volt a lelke. Később jött rá, hogy az istentisztelet nem egyszerűen a prédikáció meghallgatásából áll. Az istentiszteleten ennél sokkal nagyobb dolog történik, mert ott Isten a maga tulajdon erejét átadja azoknak, akik jelen vannak. Az istentisztelet erőátadás és erőátvétel. Gyermekkorunkban is át tudjuk venni ezt az erőt. Az a presbiter talán a szavakat nem értette egészen, talán a prédikációt nem értette meg tökéletesen, de a szíve tele lett Isten erejével, mert az istentiszteleten maga Isten munkálkodik.

Ezért merjünk a Jézus tanítványa lenni, a mennybe ment Jézus tanítványa lenni. Ez a világ, ahol annyi gyűlölködés, annyi szomorúság, gonoszság, rosszakarat és annyi boldogtalanság van, ez a világ szeretne boldogabb lenni, szeretne szebb életet élni, az emberek szeretnének jobbak lenni, de — sajnos — nem ismerik az utat. Jézus azért bízta rá a tanítványokra az igaz út hirdetését, hogy az emberek megtalálják az igaz utat. Ez igen nehéz feladat, de a tanítványoknak is nehéz küldetésük volt. El kell menniük mindenüvé. Alá kell szállnunk gyermekünk lelke mélyére; alá kell merülnünk szomszédunk tudatvilágába. Mindenkihez és mindenhová el kell vinnünk Krisztus szeretetét, békességét, a bocsánat ékességét, a becsület fényességét, az örök élet bizonyosságát, Isten közelségét és Isten erejét. Nehéz elvinni másokhoz az Igét, de meg kell próbálni. Nekünk is el kell vinnünk valahogy. Nem csak az első tanítványoknak volt ez a küldetése, nekünk is el kell ma mennünk, hogy beteljesítsük azt a feladatot, amit reánk bízott Krisztus. Ha igazán ég benned ez a vágy, akkor megtalálsz annak útját-módját, mert a szeretet mindig leleményes.

Egy édesanya élettörténetét olvastam, akinek elzüllött a leánya. Egy nagy város mellett laktak. A lány bekerült a városba. Az édesanya kerestette a leányát, aki különböző helyekre járt szórakozni. Nem találta sehol sem. A rendőrség sem találta. De az anya mindenképpen meg akarta találni a leányát, mert szerette. A sok gondtól és fájdalomtól megtört arcáról fényképet készíttetett. Sok-sok példányban felnagyítva a város minden mulatóhelyére elküldte, és kérte, hogy ezzel a felirattal akasszák fel a falra: Gyere haza, várlak! Az egyik éjszaka, amikor éppen valahol mulatott a leány, meglátta ezt a fényképet, felismerte édesanyját és hazament. Az édesanya nagyon szerette leányát és nagyon akarta, hogy hazataláljon végre ez a leány.

Ha mi nagyon szeretjük Istent és nagyon szeretjük az embereket, akkor mi is ki tudjuk találni annak a módját, hogy miként lehessen eredményesen belekiáltani az em-

berek lelkébe: Gyere haza, vár Istened, vár a te Krisztusod! Gyere haza, mert ott vár rád a szeretet, a bocsánat, a békesség, a boldogabb élet! Ehhez azonban nekünk is másokká kell lennünk. Fel kellene hogy ismerjék rólunk: igen, ilyen a szeretet! Hasonlítanunk kéne Jézus szeretetéhez, hogy mintegy fényképként bele tudjuk kiáltani szeretetünkkel az emberi életébe: Gyere haza, vár téged Isten!

Az egyik angol diplomata Indiában egy mohamedán szolgát akart felfogadni, de a szolga azt mondta, nem állok a szolgálatodba, mert akkor keresztyénné teszel. A diplomata így válaszolt: ha téged ez bánt, akkor nem fogok neked Krisztusról beszélni és meghagylak a te hitedben, úgy, ahogy te akarod. De légy a szolgám. De akkor így válaszolt neki ez a mohamedán: azt sem tehetem, mert akkor az életed által fogsz engem keresztyénné tenni.

Bizony így van az, aki igazán a Jézus Krisztusé: az életével keresztyénné tud tenni másokat. Ez az élet által való igehirdetés a mi feladatunk ebben a világban. Az életünkkel kell hirdetnünk a Krisztust. De hirdessük úgy, hogy akik mellettünk élnek, megismerjék Krisztust. Ezért imádkozunk és úgy vigyük szét a mennybe ment Krisztus szeretetét és jóságát ebben a világban, hogy Jézus együtt munkálkodhassék velünk, és akkor egyszerre észre fogjuk venni, hogy amíg magunkat eszközül adtuk neki, nem a mi jóságunk és hűségünk téríti meg az embereket, hanem munkatársként felhasznál bennünket Krisztus, hogy hozzá térjenek meg az elveszett, az összetört, a megüresedett szívek.

„Azok pedig kimenvén prédikálnak mindenütt.” A tanítványok nem kérdezték azt, hogy hol jobb, hogy hol könnyebb, hogy hol várnak minket. Az Úr együtt munkálkodott velük, és jelek által megerősítette az Igét, amelyek követik azt.

Adja Isten, hogy a feltámadott Krisztus Urunk parancsát híven betölthessük, hogy a jelekből, a gyermeked, a hitvesed életéből, aki eddig nem volt Istene, bizonyosan észrevehesd, hogy Isten együtt munkálkodik velünk, hogy a feltámadott Krisztus itt jár velünk a mennyek országának útjaiban. Ámen.

Csiha Kálmánné

Mennybemenetel napjára

Alapige: János 16,7

Bibliaolvasás: János 14,1–11

Az Ószövetségben, a zsoltárokban és a prófétáknál gyakran olvassuk ezt a szót: eljövök. Isten a prófétákon át előre megjövendölte, megjelentette a világnak Jézus Krisztus eljövételét. A 40. zsoltárban így olvassuk: „Íme, eljövök”; a 68. zsoltárban pedig ezt: „aki jön a pusztákon át”.

A Szentírásban ez a szó: „eljövök”, mindenütt Jézus Krisztusról tanúskodik. A Messiás érkezése előtt Keresztelő János így tesz bizonyosságot róla: „aki utánam jön, nagyobb nálamnál”; eljövetele után pedig így vallanak róla: „Ímé, az övéi közé jött”.

Tele van a Szentírás ezzel az áldott szóval, mely karácsonykor beteljesedett. Akkor teljesedett be, amikor a menny dicsőségéből alászállt a földre, amikor kigyúlt a betlehemi fényes csillag és azt hirdette, hogy az „eljövök” prófétai üzenet beteljesedett, hogy Isten szava igaz és igaz marad mindörökké.

Amikor Jézus a pusztában volt negyven napig, akkor teljesedett be a zsoltár ígérete: „eljövök a pusztákon át”. Eljött. Még a pusztát is vállalta, és vállalt annyi drága alkalmat, annyi súlyos helyzetet, amikor az övéi tele voltak félelemmel, terhes aggodalommal, és megnyugtatta őket. És mennyi drága alkalmat adott, hogy meggyógyuljanak a betegek. Milyen sokat jelentett, hogy eljött e világra, és hogy az övéi közé jött. Mennyi mindent jelentett az „eljövök” ígéretének beteljesedése. Le lehetett ülni a lábaihoz, hallgatni lehetett beszédeit, követni lehetett őt a hegyen, le lehetett telepedni köréje s a Hegyi beszédből meg lehetett gazdagodni egy életre. Mennyi

áldást jelentett az „eljövők” ígéretének beteljesedése mindaddig, amíg a keresztt alatt is elhangozhatott és elhangzott a bizonyágtétel: „Bizony Isten Fia volt ez!”

Isten Fia érkezésekor Isten békességét, szeretetét és gyógyító hatalmát hozta magával. Magával hozta a megváltás ajándékát, hogy megtérést és üdvösséget szerezzen Isten népe számára.

Egy idő után hangzik azonban a másik szó is. Az ellenkezője annak, amit a próféták hirdettek, és amit Jézus Krisztus is mondott önmagáról. Búcsúbeszédében ezt mondja: „Jobb néktek, hogy elmenjek.” Ez éppen az ellentéte az „eljövők” ígéretének. Krisztus ajkán diadalmasan hangzik: „elmegek, hogy helyet készítek néktek. Azoknak, akiknek nagyon sokat jelentett az „eljövők” ígérete, nagyon fájdalmasan hangzott az „elmegek” búcsúszása. Azoknak, akiknek mindent jelentett Krisztus emberek közötti jelenléte, megrendítő volt hallani búcsúszását. Pedig tudták és mi magunk is tudjuk azt, hogy a kettő együtt van mindnyájunk életében, és hogy amikor Jézus Krisztus a bűn kivételével mindannyiunkhoz hasonlóvá lett, az ő életében is be kellett következnie ennek a kettőnek.

Egyszer a te életedben is bekövetkezik mindkettő. Ebből egyelőre még csak annyit teljesedett be, hogy eljöttél, vagyis megszületted a földi életre s itt lehetsz és vagy Isten örömszerző gyermeke, a Jézus Krisztus boldog tanítványa. Egyelőre csak eljöveteled következett be. De egyszer az „elmegek” is eljön. E földi világban mindenkinek, neked is, nekem is, egyszer eljön az az óra, amikor bekövetkezik az „elmegek”. Elmegek az enyéim közül, elmegek a gyülekezetemből, elmegek az otthonomból és ebből a világból. Elmenetelem pedig szomorúságot fog jelenteni közösségem tagjainak.

Éppen így volt a Jézus Krisztus esetében is: elmenetele sokaknak nagy szomorúságot jelentett, mert nagy örömet jelentett számukra az, hogy Krisztus eljött e világba. Ezért marasztalják, és ezért szeretnék azt, hogy mindig velük és közöttük maradjon. Sokan voltak Máriák és Márták, Lázárok és Bartimeusok, poklosok és vakok, sánták és bénák. Sokan, nagyon sokan voltak olyanok, akiknek jó volt, akiknek öröm volt, hogy eljött Krisztus e világba.

Vizsgáld meg a szívedet, vizsgáld meg az életedet, és kérdezd meg önmagad: Öröm-e számodra, hogy Krisztus eljött e világra, öröm-e számodra akkor is, ha sok nehézség ért követése közben, ha követése közben meg kell változtatnod életedet? Öröm-e számodra az, hogy a menny dicsőségéből eljött e földi világba, hogy te is, testvérem, mindennap megtapasztalhasd a te életedben az ő közelségét, az ő közelségének örömet és jóságát, biztonságát és békességét?

Ugyanez a helyzet Jézus elmenetelével kapcsolatosan is. Sokaknak örömet, sokaknak fájdalmat jelentett elmenetele. A sorrend azonban most fordított! Azoknak, akiknek nem jelentett örömet, hanem sokkal inkább fájdalmat az, hogy eljött e világba, azoknak most örömet jelentett, hogy elmegek, hogy eltávozik e világból. Viszont akiknek örömet jelentett eljövetele, azoknak most fájdalmat jelent eltávózása. Főleg a tanítványoknak és mindazoknak, akik igazán szerették az Urat, akiknek öröm volt az, hogy hallgatták tanításait, akiknek feledhetetlen élmény volt, hogy vele járhattak. Ezeknek valóban mély fájdalmat okozott elmenetelének bejelentése. A tanítványoknak meg kell tanulniok ezt a szót: elmegek. Nem csak azt, hogy „eljöttem”. Azonban e két drága szót nekünk együtt kell megtanulnunk Isten iskolájában. Mindkét szó egyaránt drága nekünk.

Jézus így mondja: „jobb néktek, hogy én elmegek” De mi a „jobb” nekünk? Tudjuk-e igazán, hogy mi a „jobb” nekünk? Sokszor azt gondoljuk, hogy ez vagy az a dolog nem jó nekünk. De később rádöbbenünk arra, hogy az volt a „jobb” Bizony, sokszor nem értjük Isten akaratát az életünkben. Nem tudjuk megérteni, hogy miként és miért teheti ezt velünk a mi Urunk. Vajon miért érdemeltük ezt a büntetést? Vajon miért döntött így az Úr felettünk? Sokszor úgy érezzük, hogy az Úr döntése nem jó nekünk.

De Jézus most mégis azt mondja: jobb néktek. Egyszer majd megértjük, hogy valóban az Úr akarata a „jobb” Lassacskán megértjük, hogy az a „jobb”, amit az Úr

rendelt felőlünk. Jobb neked — mondja az Úr —, hogy én most így döntöttem felőled, hogy neked most ezt az utat kell megjárnod. Jobb nekünk, bár jelenleg nem értjük az Úr döntését, mert nem tudunk elég mélyen belelátni rendelkezéseibe, döntéseibe. Mi felszínesen látjuk az eseményeket. Nem tudjuk igazán megérteni azokat. Az Úr látja és belátja azt, hogy mi felületesen gondolkodunk, és ezért egy olyan utat járhat végig velünk, melyen elmélyülten megismerhessük Jézus „jobb néktek” mondásának igazságát.

Mi sok mindent nem értünk meg abból, amire Jézus ezt mondja: „jobb néktek”. A tanítványoknak Jézus búcsúbeszédében ezt mondja: „jobb néktek, hogy én elmegyek”. A tanítványok először nem értik ezt, azonban már megtanulták, hisz nagyon közel voltak mindig Krisztushoz, hogy ha ő így és ezt mondja, akkor ez bizonyára igazság és valóban jobb nekik, hogy ő elmegy. Nagyon-nagyon mélyen fáj nekik, hogy Jézus elmegy, és egyszerűen nem értik elmenetelének az okát, amikor már legyőzte a halált, amikor feltámadt, amikor megszerezte a feltámadás dicsőségét, amikor eljött az alkalom, hogy népének királya legyen és itt maradjon örökké közöttünk. Bár nagyon fáj elmenetelének híre, de tudják: ha az Úr így mondja: „jobb néktek, hogy én elmegyek” — akkor ennek bizonyára így kell lennie. Nem is próbálnak szembeszállni vele, nem is próbálják azt mondani: Urunk, ez nem jó nekünk. Az volna a jó nekünk, ha örökre itt maradnál.

A tanítványoknak meg kellett tanulniuk előbb az „eljövök” szót és a vele járó örömet, de meg kell tanulniok az „elmegyek” szó jelentőségét is, és ezzel együtt sok mindent, amiről mi azt szeretnénk, hogy örökké tartson itt a földön, de amiről Isten egészen másképp döntött.

Jézus megmondja elmenetele célját is: „elmegyek, hogy helyet készítek néktek”. Csodálatos dolog az, hogy Jézus akkor is, amikor eljött, és akkor is, amikor elmegy, tulajdonképpen helyet készít. Amikor eljött, akkor helyet készített Isten szeretetének az emberek szívében és megtanította őket igazán szeretni. De helyet készített az emberek szívében az emberek számára is, egymás felé fordította őket, és megtanította a világot megbocsátani. Amikor eljött Jézus, helyet készített maga mellett az övéinek, helyet készített tanítványai számára Isten szeretetében.

A helykészítő Jézus ha elmegy, akkor is helyet készít az övéinek, de már nem a földi világban készíti a helyet az övét számára egymás szívében vagy maga mellett, hanem helyet készít az örökkévalóságban, a mennyben, ahová előrement. Helyet készít, hogy majd mi is utána menjünk. Bár ebből most nem sokat értünk, de érezzük és tudjuk, hogy ha Jézus ezt így mondta, akkor ez így igaz, akkor ez rendkívül fontos dolog. Rendkívül fontos nekünk az, hogy amikor majd elmegyünk ebből a világból, akkor már készen van a helyünk az örökkévalóságban. Olyan Krisztusunk van nekünk, aki nemcsak eljött a földre, hogy itt elvégezze megváltásunkat a golgotai kereszten, hanem olyan Krisztusunk van, aki most a menny dicsőségében mennybemenetele napjától kezdődően nem tesz mást, mint helyet készít számunkra, hogy amikor hazatérünk, akkor majd megmutassa nekünk örökkévaló lakóhelyünket. Amikor megszülettünk a világra, akkor is kirendelte helyünket. Édesanyánk szíve alól indított el bennünket, és megvolt a helyünk a családban. Minden embernek már születése pillanatában készen van a helye. Nem véletlen az, hogy itt születéssel és nem sok ezer kilométerrel odább.

Földi helyünk el volt készítve. Az örök életben is készen vár bennünket a helyünk. Jézus ott is helyet készített nekünk és mindazoknak, akik hisznek benne. E földi élet ideje alatt helyet ad számokra, és kijelölt helyeden alkalmat nyújt arra, hogy megismerd őt, hogy elfogadd életed Urának, hogy hozzá térj és higgy benne. Ha ezt az alkalmat megragadtad, akkor készen vár téged a hely az örök életben is, hogy ott elszakíthatatlanul vele legyünk örökre.

Ezért mondja Jézus: jobb néktek, ha én elmegyek. De a végső nagy találkozásig elküldi számunkra a vigasztalót, Szentlelket, aki bennünket szép csendesen készíti az örökkévaló hely elfogadására, mert fontos, hogy a szívünkben is el legyen rendezve minden, hogy mi magunk is vágyjunk az után a hely után, amit Jézus készített nekünk.

Addig velünk lesz a vigasztaló Szentlélek. Szentlélek Isten fog vigasztalni és bátorítani bennünket azzal az ígérettel, hogy nemcsak itt e földön van helyünk, hanem az örök életben is.

Ezért kell nekünk ezt a „jobbát” hálás szívvel elfogadnunk, és ezért nem szabad zúgolódnunk azért, hogy testileg nincs most közöttünk Jézus. Ezt a „jobbát” köszönjük meg most hálás szívvel mennybe ment Jézusunknak. Ámen.

Szekeres István

Itt és ott...

Alapige: Kolossé 3,1-4
Bibliaviasítás: Filippi 3,11-21

A felolvasott szent Ige először a halálról beszél. Amikor mi a halálról hallunk és beszélünk, vagy a halálra gondolunk, akkor azokra gondolunk, akik már előrementek a minden élők útján. Mindig feltör a fájdalom a lelkünkben, amikor azokra gondolunk, akik test és vér szerint hozzánk tartoztak. Különösen így van ez, ha előrement az édesapám, az édesanyám, az élettársam vagy a gyermekem. Ez a halál első jelentése.

Van a halálnak egy második jelentése is, amelyre nem szoktunk gondolni, de amelyről a Szentírás erőteljesen beszél. Ez a második halál. Ez a halál azokra vonatkozik, akik földi életükben elszakadtak Istentől, akik nem tudtak vagy nem akartak megtérni s ezért a halál utáni sorsuk a kárhozat.

A Szentírás beszél a halál egy harmadik formájáról is, amire mi megint nemigen szoktunk gondolni. Igaz, hogy ez a halálnak egy könnyebb, kevesebb könnyet és kevesebb sóhajt jelentő formája. Ez a bűnbánat. A felolvasott szent Ige értelmezése szerint a bűnbánat azt jelenti, hogy én, aki rádöbbenem bűneimre és vétkeimre, beletemetkeztem a Jézus Krisztus halálába, hogy beteljesedjek a Róm 4,25 tanítása: „Ki a mi bűneinkért halálra adatott, és feltámasztatott a mi megigazulásunkért.”

A felolvasott szent Ige másodszer beszél a halálnak az ellentétéről: a feltámadásról. Mi a feltámadás? Jézus Krisztusnak az a tette, amellyel másodszeri visszajövelelekor életre kelti a meghaltakat. Ez a feltámadás kettős: „akik a jót cselekedték, az élet feltámadására, akik pedig a gonoszt művelték, a kárhozat feltámadására (Jn 5,29). A felolvasott szent Ige csak utal a Jézus Krisztus feltámadására és a mi testi feltámadásunkra. A felolvasott szent Ige arról beszél, hogy aki a bűnbánat által beletemetkezik Jézus Krisztus halálába, az a Jézus Krisztus feltámadása által megkezdheti Krisztusban való új életét. Így lesz valósággá Galata 2,20 bizonyágtétele: „Élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus; amely életet pedig most testben élek, az Isten Fiában való hitemben élem.”

A felolvasott szent Ige harmadszor az új életről beszél. Arról az életről, amelyről az Efézus 4,24-ben így olvasunk: „Isten szerint teremtetett igazságban és valóságos szentségben.” Ez az állapot azt jelenti, hogy én továbbra is itt ezen a földön élek, itt szerzem meg a mindennapi kenyeremet, az öltözőruhámat, itt biztosítok magamnak otthont. Együtt élek családom tagjaival, munkatársaimmal s mindazokkal, akikkel együtt kell élnem. De naponta tapasztalom, hogy előrehaladok az új életben. Evangéliumibb az életvitelem, evangéliumibb az élet szükségletei megszerzésével szembeni szemléletem. Ennek az új szemléletnek jellemző vonása az, hogy egyetlen tekintetben szemlélem az eget és a földet.

Valami olyan történik az új ember életében, mint ami a házépítő ember életében. A házépítő ember a régi házban lakik, innen jár az új házba dolgozni, az új házat építeni. Minél jobban épül az új ház, annál jobban gondol arra, hogy a régi házat otthagya, lebontja vagy eladja és beköltözik az új házba. Minél erősebb vagyok az új emberben és az új életben, annál inkább és annál bátrabban gondolok arra, hogy ezt az én „porsátoromat” egyszer levetem és helyette felöltözöm az „örökkévaló” házat a

mennyben, amelyet az én Megváltóm készített az én számomra, aki ezt mondta búcsúzásakor tanítványainak: „Elmegyek, hogy helyet készítssek nektek hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek” (Jn 14,2-3).

Negyedszer a felolvasott szent Ige a jövő élet reménységéről beszél. Ez azt jelenti, hogy Jézus Krisztus másodszor is eljön erre a földre. Ez jó is meg veszedelmes is. Jó a hívó keresztyén embernek, aki kéri és várja, hogy jöjjön el, de veszedelmes a hitetlen embernek, aki elzárkózik Istentől és az ő Igéjétől, mert akkor Jézus Krisztus nem kegyelemmel és irgalommal jön, mint első jövetelek, hanem ítélettel, úgy, ahogy az Apostoli Hitvallásban valljuk: „eljövendő, ítélni eleveneket és holtakat”. Ekkor lesz nyilvánvalóvá az új élet haszna. Sohasem tudok kitérni az elől a gondolat elől, hogy mi igyekszünk gyermekeinknek minden földi jót megadni, de sokszor elfelejtjük felkészíteni őket a jövő életre. Ne csak a diplomára és a szép örökségre gondoljunk, hanem gondoljunk Isten országára és az örök életre is. Amikor Jézus Krisztus másodszor eljön erre a földre, akkor ítéletet tart élők és holtak fölött, akkor a régi ég és régi föld helyett kialakítja az „új eget” és az „új földet”, hogy ismét együtt lehessünk azokkal, akik földi életünkben a mieink voltak, akiket szeretünk, akiktől csak fájó könnyek között tudunk ideiglenesen elbúcsúzni.

Ma mennybemenetel ünnepe van. Ez azt jelenti, hogy Jézus Krisztus, aki befejezte a megváltás nagy művét, amelyről Isten évezredekén át beszélt, kivitte tanítványait egy hegyre, s amíg beszélgetett velük, szinte észrevétlenül eltávozott tőlük. Amíg hosszan nézték az eget, ahová Jézus távozott, megjelent mellettük két fehér ruhába öltözött férfi és ezt mondta nekik: „Ez a Jézus, aki felviteték tőletek a mennybe, akképpen jő el, amiképpen láttátok őt felmenni a mennybe” (ApCsel 1,11). A Jézus Krisztus mennybemenetele a mi mennybemenetelünk kezessége, visszajövele feltámadásunk záloga. Éppen ezért állítsátok egyensúlyba földi és mennyei törekvéseteket. Küzdjete a mindennapi kenyérért és az élet egyéb szükségleteiért, de küzdjete az Isten országáért is, mert a Jézus Krisztus sorrendje ez: Isten országa — kenyér (Mt 6,33). Ámen.

Pütkösi prédikációk

Jánossy László

Mindenki a maga nyelvén hallá...

Alapige: Apostolok cselekedetei 2,4-6

Bibliolvasás: Apostolok cselekedetei 2,1-13

A tegnap hallottuk, hogy amikor a húsvétól számított ötvenedik nap, görögösen: pütkösd napja eljött, akkor abban a jeruzsálemi felházban, ahol a tizenként apostol és a velük lévő atyafiak, valamint a Jézust követő asszonyok együtt voltak: nagy csoda esett. Mégpedig az, hogy sebesen zúgó szél zendülésével, kettős tüzes nyelvek formájában szállott alá Szentlélek. Betöltötte az egész házat. Természetes, hogy beteltek az ottlévők is mindnyájan ezzel a Jézus Krisztus által ígért Szentlélekkel.

Ennek a csodának az első következménye, mások által is tapasztalt hatása az volt a Jézushoz tartozók életében, hogy azon nyomban kimenvé az utcára, illetve a templom piacára — ahová a „szélzúgás” következtében már összesereglett egy nagy sokaság —, kezdének szólni más nyelveken! Ezt úgy képzeljük el, mintha közülünk valaki itt betelve Szentlélekkel, elkezdené beszélni olyan nyelven, amit addig nem ismert.

Ez a más nyelven szólás, ahogy a pütkösi történet további részéből és összefüggéséből látjuk, minden kétséget kizáróan Isten nagyságos dolgainak azokon a más, a zsidók számára idegen nyelveken való szólását, beszédét jelentette, amelyeken ezek az aratási ünnepre a világ különböző tájairól érkezett istenfélő emberek beszéltek. Ugyanis az aratás és a Hóreb hegyi törvényadás ünnepén, a bibliolvasási rész beszámolója szerint, a zsidók mellett voltak más nemzetiségű, más nyelvet beszélő „istenfélő férfiak minden nép közül, melyek az ég alatt vannak”.

Ha Lukács evangélista felsorolását nézzük, láthatjuk, hogy három világrész: Ázsia, Afrika és Európa, vagyis az akkor ismert egész világ istenfélő népe képviselve van ott Jeruzsálemben. Java részben természetesen Ábrahám fiai, de vannak ott szép számban a pogány népek köréből áttért prozeliták is, azaz istenfélő férfiak. Jelen vannak Júdea szülőttei és római jövevények egyaránt. És ezek a jelenlévők mind más és más nyelven beszéltek, aszerint, hogy a világnak melyik sarkából jöttek. Egyébként a felsorolás szerint 14, a zsidókkal együtt 15-féle nyelvet beszélő tarka sokaság volt Jeruzsálemben ezen az ünnepen.

Ez a sokaság először is rendkívüli szélzúgást hall. Hallja annak a sebesen zúgó szélnek a zendülését, amelyben eljött Isten Szentlelke ebbe a világba, pontosabban abba a jeruzsálemi felházba, ahol a tanítványok ültek. Persze a sokaság ezt nem így tudta. Csak a szélzúgást hallotta, amelynek hallatán a város különböző pontjairól elindultak s mentek, amerre a szél süvített s vitte őket. Ez a sokaság az igazán meglepőt azonban Jeruzsálem piacán tapasztalta, ahová a Szentlélekkel betelt apostolok is kijöttek. A meglepő az volt, hogy ezek a Szentlélekkel betelt apostolok a sokasághoz más-más nyelveken kezdtek szólni. Hirdették, szólták Istennek nagyságos dolgait, amit annak a sokrétű sokaságnak minden népe a maga nyelvén hallott. A pártusok és a médek, a Mezopotámiában lakók éppen úgy, mint a júdeaiak és más Ázsiában lakók, akárcsak az afrikaiak — Egyiptom vagy Líbia tartományának lakói —, és az Európából érkezett jövevények, egyszóval mindenik a maga nyelvén hallá őket szólni.

Ennyi a szent Igében foglalt csodás pütkösi eseménynek az a része, amely által az Úristen ma minket tanítani akar.

I.

Hogy ezt a tanítást megérthessük, a továbbiakban arra a kérdésre próbálunk feleletet keresni, hogy milyen is lehetett ez a pütkösi más nyelv, melyet a különböző nemzetek fiai sajátjukként hallottak. Miben állt ez a más nyelv?

A Biblia tudós magyarázóinak a véleménye megoszlik e kérdésben. Van, aki azt mondja, hogy a tanítványok zsidóul, illetve arámul elhangzó beszédét az egyiptomiak arabul, a görögök görögül, a rómaiak pedig az általuk beszélt latin nyelven és így tovább, egyszóval mindegyik a maga nyelvén hallotta. Ennek a magyarázatnak ellentmond a történetben megszólaló csúfolódók serege, akik többféle nyelven hallották a tanítványokat beszélni és ezt a többféle, különböző nyelven hangzó beszédet amolyan „összevissza” galagolyásnak tartva, részegeknek mondják a tanítványokat...

Mások viszont úgy magyarázzák — és ez a helyes —, hogy a tanítványok valóban különböző, más és más nyelven tettek bizonyosságot Isten nagyságos dolgairól. Ezek szerint az egyszerű, iskolázatlan halászberek, vagyis az apostolok — akik addig zsidóul, illetve az akkor használt arameus nyelven beszéltek — most, a Szentlélek rájuk áradása után egyszerre beszélni tudtak görögül, latinul meg a többi felsorolt afrikai, illetve ázsiai országokból jött emberek nyelvén. Ez viszont énszerintem nem jelenti azt, hogy Péter, vagy bárki az apostolok közül, mind a 15-féle nyelvet beszélt volna (bár léteznek ma is olyan rendkívüli nyelvtelhetségek), hanem az egyik egy, a másik más nyelven beszélt, tolmácsolt.

És hogy valóban az apostolok beszéltek az ott lévő idegenek nyelvén, nem pedig a zsidó beszédet értették, hallották az idegenek saját nyelvükön, ezt abból is gondolhatjuk, hogy tulajdonképpen az apostolok kapták a Szentlélek ajándékát ama rájuk szálló kettős — azaz többfelé osztott — nyelvek formájában, és nem a sokaság. A tanítványok szeme előtt ott bent a szobában megjelenő kettős nyelv tulajdonképpen jel volt, amit éppen itt a többféle nyelven beszélő sokaság között érthetünk meg. Itt érthetjük meg igazán, hogy mit is jelzett ez.

A feltámadott Úr ajkáról Galileában, a „hegyen” hangzott a tanítványok felé a parancs: „Elmenvén tegyetek tanítványokká minden népeket” (Mt 28,19), majd azután tíz nappal a pünkösdi csoda előtt szintén megisméltődött a parancs: „Elmenvén e széles világra, hirdessétek az evangéliumot minden teremtésnek” (Mk 10,15). Vajon tudták volna-e teljesíteni ezt az erejük felett való parancsot az általuk ismert és beszélt egy vagy két nyelven? Bizony nem! De tudjuk, hogy ehhez az emberi erőt meghaladó munkához áldott ígéretet is adott az Úr: „Veszték erőt, minekutána a Szentlélek eljő reátok, és lesztek nékem tanúim a földnek mind végső határáig” (ApCsel 1,8). És amikor a pünkösdi napja eljött, amikor azok a kettős tüzes nyelvek rájuk szálltak, beteltek ezzel az isteni erővel, és ezáltal tudtak szólni más nyelveken, úgy, hogy az evangélium terjedése már pünkösdi napjától elinduljon a világ különböző tájaira: a föld legvégső határáig. A Lélek erejével szólalnak meg tehát más nyelveken és úgy hirdetik az Istennek nagyságos dolgait.

Pár évvel ezelőtt alkalmam volt közel egy hónapot két kontinens mintegy 15 nyelvet beszélő egyházi szolgálói között töltenem. Minden este s minden reggel felváltva rövid áhítatot tartottunk. Azt a beszédet, amelyet én mondtam, hogy mások is megértették, nyomban még 5 nyelvre fordították le. Gondolatról gondolatra tolmácsolták a más nyelveken beszélők számára. Lehet, hogy az első pünkösdi napján is, amikor Péter előállott a tizeneggyel s felemelve szavát elmondta pünkösdi prédikációját, valami ilyesmi történhetett, vagyis hogy a többiek tolmácsolták más nyelven, hogy így az idegenek, a más nyelvet beszélők is megérthessék. Azaz nem maga Péter mondta el többször egymás után más és más nyelven — noha ő is kapta Szentlélek e csodás ajándékát és ő is tudott más nyelven beszélni. Az Isten nagyságos dolgairól szóló beszéd tehát ténylegesen elhangzott nemcsak zsidóul, de más nyelveken is, s így tudta mindegyik más nyelvet beszélő a maga nyelvén hallani azt.

II.

Egyébként ez a pünkösdi szólás, ami nem azonos a Bibliában később emlegetett nyelveken szólással, sem a mai, egyes szektánsok nyelveken beszélésével, tulajdonképpen jel volt. Isten nagyságos dolgainak a megértése is csodálatos isteni jel. Mégpedig olyan jel, amely által Isten bejelenti a maga akaratát, és pedig azt, hogy az ő nagyságos dolgairól szóló evangéliumot, amelyet a tanítványok a Lélek erejével

visznek a föld végső határáig — minden nép, mindegyik nemzet a maga nyelvén kell hogy hallja és meghallja.

A jel maga, akárcsak a pünkösdi szélzúgás vagy a tüzes nyelvek lobogása, elmúlt, de amit jelzett, az itt maradt a világban. Jó ideig csak a reformáció egyházaiban ismerték ezt fel, de azután a többi egyházakban is felismerték, s így szerte a nagyvilágban ma már mindenki a maga nyelvén hallja Isten nagyságos dolgait.

Az érdekesség kedvéért hadd mondjam el, hogy a Bibliatársulat Világszövetsége központi lapjának tudósítása szerint szerte a nagyvilágban ma kb. 3000 önálló nyelv van. Ebből 1785 nyelvre van lefordítva a teljes Biblia vagy annak valamely része. Egész pontosan, ha az első pünkösöd óta már kihalt vagy kihalófélben lévő, illetve önálló nyelvtankönyvvel nem rendelkező kisebb nyelvcsoportokat is beszámítjuk, úgy 5651-féle nyelven beszéltek és beszélnek az emberek. Ezek közül 283-ra van lefordítva a teljes Biblia, 572-re az Újtestamentum és további 930 nyelvre, nyelvjárára — köztük cigány nyelvre is — a Bibliának egy-egy könyve, kisebb-nagyobb része. Ezekből a felsorolt számokból is láthatjuk, hogy szerte a nagyvilágban — a pünkösdi csoda útmutatása folytán — milyen sok nyelven zeng az evangélium, az Isten nagyságos dolgairól szóló prédikáció. És az ezt a beszédet tartalmazó könyvből egy év alatt 249 millió példány fogy el, ami az utóbbi években megduplázódott. Egy-egy új nyelvre való fordítás 8–10 évig tart, de szakadatlan készülnek, hogy végre a nagyvilág népei, mindegyik nemzet a maga nyelvén hallhassa az evangéliumot. Az 1984. évi statisztika adatai szerint az első pünkösöd napján képviselt kontinenseken: Afrikában 89, Ázsiában 86, Európában 53, s hozzájuk csatlakozva Amerikában 6 nyelven hallgatják e mostani pünkösödben az Isten nagyságos dolgairól szóló prédikációt.

Ez a pünkösdi csoda jelentése.

Ebben az összefüggésben tegyünk fel még egy kérdést: Vajon miként beszéltek Jézus tanítványai pünkösöd előtt? Ne gondoljunk most a zsidó vagy az arám nyelvre, hanem valami másra. Gondoljunk Péter egykori beszédére, akinek a főpap udvarában a félelem diktálta a Mesterét megtagadó szavakat, vagy gondoljunk a húsvét esti bezárt ajtók mögött félelemtől suttogott szavakra, vagy Tamás kételkedő beszédére. S ha ezekre gondolunk, akkor láthatjuk, hogy a tanítványok húsvét és pünkösöd között a rejtőzködő félelem, a kétszínű kételkedés és a szomorú reménytelenség nyelvén beszéltek. Most pünkösödben más nyelveken, bátran, hitvalló és bizonyosságtevő erővel beszélnek. Úgy szólnak, amint a Lélek adta nekik szólókiot!

III.

Pünkösöd van! Nem a jeruzsálemi szélzúgás ugyan, de harangzúgás-zengés szállt végig ezen az ünnepen gyülekezetünk felett. E zúgás szavára egybegyűltünk most mi is a templomunkba, ahová éppen a harangok zúgása hozott. Hallottuk most mi is a magunk nyelvén Isten nagyságos dolgait, melyeket pünkösöd napján cselekedett. Isten elküldte e földre Szentlelkét!

E mai nap válaszolnunk kell Heidelbergi Káténk pünkösdi kérdésére: Mit hiszel a Szentlélekről? Vajon tudsz-e a hitvalló ősök szavával válaszolni rá: Hiszem, hogy nekem is adatott!? Ha igen, akkor Szentlélek csodálatos ajándéka a tiéd is lesz, akkor te is, én is megtanulunk más nyelven beszélni, mint az apostolok! Nem egy eddig ismeretlen nyelven, hanem egészen másképpen, mint ahogy eddig pünkösöd előtt beszéltünk. Mert hogyan is beszéltünk eddig? Bizony a pünkösöd előtti beszédünk nyelve a panasz és a csüggedés, a szomorúság és a félelem, az irigység és a gyűlölködés, a harag és a háborúság nyelve volt. Ne feledjük, Szentlélek nekünk is adatott! — Így általa mi is tudunk más nyelven beszélni, mint eddig. Beszélhetünk a szeretet és a békeség, a jóakarát és a kölcsönös megértés nyelvén.

Próbáljuk meg! Beszéljünk mi is ezeken a nyelveken, s meg fogjuk látni, hogy menni fog, sőt még az idegen nemzetiségűek is megértik ezt a beszédet, mely Isten nagyságos dolgait hirdeti.

Segítsen meg bennünket a kegyelem Istene, a pünkösdi Szentlélek Isten, hogy így történjék ma is, és hogy a szeretet és békesség új nyelvén ma is sokan álmélkodjanak és csodálkozzanak. Ámen.

Kováts László

A Szentlélek által való öröm

Alapige: Róma 14,17-18a
Bibliaolvasás: Filippi 4,4-9

Ha az Isten országa evés-ivás volna, az emberek vallásos élete egészen más lenne, mint most. Akkor azok volnának a legvallásosabbak, akik most egyáltalán nem élnek vallásos életet. De hát „Isten országa nem evés, nem ivás, hanem igazság, békesség és Szentlélek által való öröm”. Mi most a Szentlélek által való örömré helyezük a hangsúlyt, mert pünkösd van s ez az öröm a pünkösdkor kitöltött Szentlélek ajándéka. Mi kívánjuk és kérjük Szentlélek ajándékát, ezért énekeltük az előbb is olyan szívből jövő kéressel: „áldott Szentlélek, reánk szállj, hogy e Krisztustól gyűjtött nyáj örvendezhessen e pünkösdben”. De a Szentlélek által való örömet nem szakíthatjuk el az Igében említett másik két dologtól: az igazságtól és a békességtől, mert akit Szentlélek tanít meg örvendezni, az az igazságban és a békességben is örvendez.

A Szentléleknek sok munkáját ismerjük. Hitet ad, tisztítja a bűn által beszennyezett embert, vigasztalja a szomorkodót. Megalakította az egyházat, és dolgozik az egyházban. De nem szabad elhallgatnunk azt, hogy örömet is ad. Pünkösdkor, mikor a megígért Szentlélek eljött, Jeruzsálemben nagy öröm volt. A tanítványok, mikor veték a Szentleket, többé nem voltak elkedvetlenedett, gyáva, szomorkodó emberek, hanem nagy örömmel hirdették, hogy a feltámadott Krisztus felment a mennyekbe s íme, beteljesítette, amit már Jóel próféta megmondott: kitöltötte Lelkét a földi emberekre. De nemcsak a hitvallást tevő tanítványok örvendeztek, hanem azok is, akik szavaikat hallgatták. Ezt olvassuk: „Akik azért örömetest vevék az ő beszédét, megkeresztelkedének.”

Az örvendező ember boldog, a szomorú boldogtalan. Az örvendező jó munkát végez, a szomorú, ha lehet, nem is dolgozik, s ha mégis szükséges, csak épphogy végzi ímmel-ámmal valahogy a munkáját, de úgy, hogy sokszor nincs semmi köszönet benne. Ebből következik, hogy az embernek szüksége van az örömré. Örömet azonban nemcsak Szentlélek, hanem a világ, a mindennapi élet is adhat. A világ kétféle örömet adhat: jót és rosszat. Jó öröm, ha annak örvendez, hogy van mivel ellátnom a családomat, hogy egészségesek vagyunk, gyermekeim szépen fejlődnek. Jó öröm, ha a szép tavasznak vagy a kedvező időjárásnak örvendez. S még nagyon sok jó örömünk lehetséges. De érezhet az ember rossz örömet is. Ilyen a káröröm. Vagy ha valaki annak örvend, hogy atyjafiát kicsúfolhatta vagy felbosszanthatta, vagy hogy valami szennyes dolgot, bűnt követett el s nincs egyelőre annak semmi következménye. Az előbbi, a jó örömet Isten adja, úgy, ahogy a lekciónban mondja Pál: „Örüljétek az Úrban.” A rossz örömet a Sátán adja, de Isten nem tűri, megítéli, megbünteti azt. De minden testi örömnél nagyobb és értékesebb a Szentlélek által való öröm. S ez a legtartósabb is. Testi örömeink nagyon hamar elmúlnak, sőt sokszor bánattá változnak. A sírnál pedig minden ilyen örömnél mindörökké vége. A Szentlélek által való öröm azonban nem múlik el soha, sőt éppen akkor jut teljességre, akkor lesz igazán nagy öröm.

I.

A Szentlélek által adott öröm nem földi dolgok nyomán, nem a siker vagy jó élet eredményeként éri el és tölti el az embert, hanem egészen más dolgok folytán. A Szentlélek által való öröm az igazság öröme. A tökéletes igazság Jézusnál van, s így akit Szentlélek tanít meg örvendezni, az elsősorban annak örvend, hogy az Isten Fia

eljött e világra, a váltság munkáját a Golgotán véghezvitte, de azért tovább is, ma is jelen van és dolgozik a világban. A Szentlélek által való örömet az Újszövetségben már Jézus születésénél megtaláljuk. Így a keleti bölcseknél. Mentek-mentek a csillag után, s mikor látták, hogy a betlehemi istálló felett megállt, igen nagy örömmel örvendezének. Megállott a csillag, mutatta, hogy megérkeztek a tökéletes igazsághoz. Jézus igazságot cselekedett azzal, hogy eljött. Beteljesítette Isten ígését. Igazságot cselekedett, mikor itt járt. Úgy tett, ahogy Ézsaiás próféta jövendölte róla: „Igazságban ítéli a gyöngéket, derekának övedzője az igazság.” Nem igazság volt-e, hogy a gazdag, büszke farizeusokat mérges kígyók fajzatainak dorgálta, de a szegény naini özvegy halott fiát feltámasztotta? Igazságot cselekedett azzal, hogy a kereszten meghalt; fejére taposott a kígyónak azzal, hogy feltámadott és felment az Atya jobb-jára. Mert az volt az igazság, hogy aki magát megalázza, az felmagasztaltatik. Ezeknek a dolgoknak a Jézus ittjárta óta sokan örvendeztek. A sokak közt voltak olyanok is, akiknek e világ szerint nem volt semmi örömük, hanem szenvedtek. De így is tudtak örüdeni Jézus nagy tetteinek. Voltak, akiknek e világon is volt örömük, de a Jézus tettei felett való örömet értékesebbnek és fontosabbnak tartották. Ez az öröm a Szentlélek által való öröm volt, az Úrban örvendeztek, ahogy Pál is tanácsolja.

Az Úrban azonban nem csak a régiek örvendezhettek, nem csak a régiek látták, hogy amit Krisztus tesz, az mindennél jobb és igazabb. A Szentlélek által való öröm a mai keresztyéneké s így a miénk is lehet. De nagy baj, hogy ma már kevesen vannak, akik így tudnak örvendezni. A Szentlélek által való örömet ma két dolog akadályozza: az evés-ivás miatti öröm és az evés-ivás miatti szomorúság. Vannak emberek, akiknek jó dolguk van, örvendenek a jó életnek, szép ruhának, vidám szórakozásnak s más ilyen földi jóknak. Dehogyan jut eszükbe, hogy az Úr Jézus mindennél nagyobb kincs, neki kéne jobban örvendeni. Vannak, akik nehézségek között élnek és nem látják meg, hogy az Úr Jézusnak még így is lehet örvendeni. Egyszóval a földi dolgok miatti öröm vagy szomorúság elnyomja, nem engedi kifejlődni a Szentlélek által való örömet. Ez nagy baj, de Szentlélek még ezen is tud változtatni, még az ilyen szívben is fel tudja ébreszteni az ő örömét.

De hogy pünkösödöt ünnepelünk és hogy pünkösdkor örvendezünk, az azt mutatja, hogy mégis vannak, akik a Szentlélek által örvendeznek. Kik ezek? A hívők, Jézus tanítványai. Minek örvendeznek a hívők? Ó, sok mindennek! Hogy áll az Isten háza, hogy a harangszó Jézushoz hívogatja őket, a templom ajtaja megnyílik előttük, s ők itt Jézussal találkozhatnak, hogy úrvacsorát vehetnek, hogy szolgálhatnak az Úrnak, hogy bűneik meg vannak bocsátva, hogy tudják: a halál nem veszejti el őket. Ezek a legnagyobb igazságok, s ezek szerezhetnek boldogságot igazán. S aki ez igazságoknak örvend, annak öröme még a földi nehézségek között is él és él tet. A szívben lakozó Szentlélek nem engedi soha teljesen elkeseredni. Ha ezt az örömet érezzük, hívők vagyunk, Jézusunk meg van velünk elégedve. Ha nem érezzük, még sok kifogása van ellenünk.

Isten nem kívánja, hogy csupán az ő dolgainak, a mennyei igazságoknak örvendezzünk. Vannak a világban is olyan dolgok, amelyeknek örvendezhetünk. Én például nem tartom bűnnek, s nem hiszem, hogy Jézus is bűnnek tartaná, ha valaki az étel-ital miatt örvend s mindennap hálásan köszöni meg Istennek, hogy kirendelte. Nem lehet bűn az egészség, a szép család, az eredményes munka feletti, Istennek hálás öröm. Szépségek is vannak a világban: egy szép vidék, egy virág, művészi alkotások. Ezeket is lehet örömmel figyelni. S még egyebek is vannak, amelyek örömmel töltik el az embert. De Isten azt kívánja, hogy mindezeknél nagyobb, erősebb legyen a Szentlélek által adott örömünk, hogy földi dolgaink miatt soha ne bánkódjunk. Ez lehetetlenség. Jézus is bánkódott földi dolgok miatt: Lázár sírja felett könnyekre fakadt, Jeruzsálemet is siratta. A tanítványok is nemegyszer voltak szomorúak. Ilyenkor mondhatta nekik Jézus, hogy ti sírtok és jajgattok, a világ pedig örül. De azt is mondotta nekik, hogy a ti szomorúságotok örömmre fordul. Nem ítélt meg hát minket sem, ha nehézségeink vagy éppen keserveink miatt bánkódunk. Hanem azt kívánja, hogy a

Szentlélek által való öröm legyőzze szomorúságunkat, hogy a Krisztus igazsága megvigasztaljon. S aki igazán hívó, meg is vigasztalja azt.

Az igazság mellett a békesség által is szerez örömet Szentlélek. Mindenekelőtt az Istennel való békesség által. Beszél a Lélek. Így szól: rossz vagy, örökké csak fájdalmat okozol Atyádnak, megérdemelnéd, hogy Isten ellenséged legyen. S ha így volna, jaj volna neked, mert rettenetes dolog az élő Isten kezébe esni. De Isten Jézus által megbékélt veled. Amíg itt élsz, megbocsát, gondot visel, ügyel rád és vár haza. Amikor megérkezel, magához fogad. Ezt mondja Szentlélek, neked mondja. Vajon hallod, érted-e? Mert aki a Szentlélek szavát hallja, felette tiszta szívvel és nagy örömmel tud örvendezni.

Az emberek közötti békességet is akarja, munkálja Isten Szentlelke, s e békességhez vezet, irányítja a hívőket, s ezzel is nagy örömet szerez nekik. Mert nagy öröm, ha a családban békesség van. Milyen jó dolog nézni azokat a családokat, ahol a házastársak, fiatalok és öregek jó egyetértésben élik életüket és végzik munkájukat. Az ilyen családban van öröm. S ugyanez a helyzet a gyülekezetet vagy a falut illetőleg is. Örvend a gyülekezet, ha tagjai összetartanak, együttes munkával építik Isten országát. Örvend a falu, ha különböző nyelvű és felekezeti lakosai szépen beszélnek egymással, ha nem bántják, hanem segítik és szolgálják egymást. De milyen baj, ha hiányzik a békesség s az emberek egymás ellen vannak. A világban is, ha béke van, van öröm, ha háború, vagy civakodás, vagy versengés van, van fájdalom. A békességre Szentlélek szeretet által vezet. Valakik szeretik egymást, könnyű békességben élniök, valakik nem szeretik, nehéz. De Szentlélek azt akarja, hogy az emberek és a népek szeretettel öbenne éljenek, hogy mindnyájan szeressék egymást. Te, aki megbántottad atyádfiát, ha hallgatsz a Lélek szavára és bocsánatot kérsz, megérezed, milyen öröm megnyerni a bocsánatot s utána békességben élni. Te, aki haraggal nézel atyádfiára, mert az megbántott, ha hallod Szentlélek szavát, a haragot szegre akasztod és megbocsátasz, megérezed, milyen nagy öröm megbocsátani. Ha ezeket még nem tetted meg, így ezt az örömet még nem érezted, annak az oka, hogy Szentlélek szavát elnyomta haragod vagy önmagad büszke szeretete. Ha még így vagy, értsd meg, hogy nem jól van így, hogy a Szentlélek békességet akar. Igyekezz, hogy bár ezután halld meg a szavát. Így, ha a hallott szónak engedelmeskedsz — megfogod nyerni a Szentlélek által való örömet.

A hívő szívekben Szentlélek az örömet — éppen mint a hitet — az evangélium prédikálása által gerjeszti fel. Tehát ha ehhez az örömhöz hozzá akarsz jutni, ha azt akarod, hogy ez az igazi és állandó öröm a tiéd legyen, hallgasd az evangéliumot. Ez az örömhír betölti örömmel a szívedet. Nem minden szívét. Aki azért jön a templomba, mert szülője vagy hitvestársa szavától már nem tudott nyugodni, vagy szokásból jön, vagy azért, hogy kegyességet mutasson az emberek előtt, vagy bármilyen földi indítók hozza templomba, a templomba jövetel és az igehirdetés nem szerez neki semmiféle örömet. De örömet kap az, aki hisz az evangéliumban. Az ilyen, ha örömmel jött be a templomba, még nagyobb örömmel megy ki, ha szomorúan jött be, megvigasztalódva megy ki. Nem a lekipásztor szava szerzi az örömet, hanem Szentlélek a lekipásztor szava által. Érezzük-e mi ezt az örömet? Ha érezzük, jó, mert gyakran kívánjuk érezni s így szorgalmas igehallgatók leszünk. S ez is szükséges. Mert nem elég, ha a Szentlélek által való öröm egy vasárnap felébred szívünkben, de utána kialszik. Kell hogy tartson, állandóan kell hogy legyen. Ha te ezt akarod magadnak, akkor ne csak elvétve, egyszer-egyszer, hanem állandóan és rendszeresen hallgasd az evangéliumot.

A templomba járó embernek is van nehézsége, sőt bánata és szenvedése is van. De a nehézségek és a bánat ellenére is tud örvendezni. Annak örvend, hogy Isten az Úr az élet és a világ felett, hogy Jézus Krisztus, az áldott orvos minden kint megenyhít.

II.

„Aki ezekben szolgál Krisztusnak — kedves Istennek” — mondja az Ige. Isten szereti az örvendező szívű és őt örömmel szolgáló gyermekeit. Megértheted Isten e

szeretetét, ha eszedbe jut, hogy bizony te is szereted, ha gyermeked örömmel teljesíti a feladatot, melyet reá bízta. „Kedves Istennek” — szól az Ige. E két szót mi azzal kell hogy folytassuk, hogy elmondjuk utána egyik dicséretünk e sorát: „Bizony boldog az oly ember, kedvességet nálad ki nyer.”

Boldog az ilyen ember, mert Isten azt, aki előtte kedves, megtartja. Három helyen, úgy is mondhatnám, háromféle veszedelem között tartja meg az ilyen gyermekét. Először a földi nehézségek között. Sokszor csodálkozunk, hogy az élet nehézségei között meg tudunk állni. Lehet is csodálkozni, mert nem a magunk ereje által állunk meg, hanem Isten tart meg. Az erős a gyengét. S az erős által a gyenge is erős. Megtartja, aki kedves előtte a bűntől. Nem azt akarom mondani, hogy az ilyen ember sohasem vétkezik, hanem azt, hogy nem lesz rabszolgája a bűnnek, s ha rosszat tesz, megbánja és bocsánatot kér. És megtartja Isten a haláltól az örök életre. Aki kedves Istennek, tudja, hogy a halál bármint ijeszt, senkit örökre el nem vesz.

Boldog, aki Isten előtt kedves, mert Isten megáldja. Mi köszönésünkben kívánjuk egymásnak, hogy Isten áldjon meg. Isten meg is teszi, amit így kívánunk: a neki szívbéli örvendéssel szolgáló gyermekét megáldja. Nem érezzük, hogy megáldott? Hogy maradhattunk volna meg, ha nem lenne így? Nem hisszük, hogy ezután is meg fog áldani? Hiszen így kétségbe kellene esnünk, mert amint a Káté is tanítja, Isten áldása nélkül az eddig adott ajándékai nem gyarapodnak, sőt elfognak és munkánk sem lehet eredményes. De megáld, s így minden jól lesz.

Boldog az Isten előtt kedves ember, mert már itt a földön Isten országában érzi magát. Isten országában élni annyi, mint tudni, hogy rám nézve is, a világra nézve is beteljesedik Isten akarata. S ha ezt tudom, nem lehetek szolgája a bűnnek, nem győznek le az élet nehézségei: úgy járok az életben, mint akit a régi világban erős vár falai védtek az ellenség fegyvere ellen. Erős várunk nekünk az Isten. Boldog, aki így van, mert be is kerül Isten országába, s ha Szentlélek által már itt örvend, tudhatja, hogy öröme ott teljes, nagy-nagy öröm lesz és azt többé semmi meg nem zavarhatja és zavarja.

Az evésre-ivásra testünk miatt gondunk kell hogy legyen. De ezekhez Isten országának semmi köze. Köze van azonban a Szentlélek által való örömhöz, amely ha benne él szívünkben, Isten országa felé tartunk. E cél felé a nagy ünnepek egy-egy állomást jelentenek. Állomás ez a mai pünkösd is. Arra való, hogy növelje Szentlélek által való örömmünket s így egészen bizonyosak legyünk megérkezésünk, örök életünk felől. Ámen.

László Dezső

Az egyház és Krisztus viszonya

Alapige: Lukács 3,16–17

Bibliolvasás: Apostolok cselekedetei 2,1–13

Az Igéből Keresztelő János egyik beszédének egy részletét hallottuk. Az elhangzott szavak Krisztushoz való viszonyáról szólnak. Mi mai keresztyének az Ige egységében úgy tekintünk Keresztelő Jánosra, Krisztus előhírnökére, mint aki az egyházat jelenti. Ahol az Írásban Keresztelő János és Krisztus viszonyáról történik említés, ott nekünk mindig az egyház és Krisztus viszonyára kell gondolnunk. Ezt kell tennünk ma is.

Pünkösdí igehirdetésünk tárgya tehát az egyház viszonya Krisztushoz. Joggal kérdezheti a hallgató, miért éppen pünkösd napján szól erről az igehirdető? A válasz egyszerű és rövid: Krisztus Szentlélek által tartja fenn a kapcsolatot önmaga és az egyház között. Az a tény, hogy az egyháznak maga Krisztus a feje, kormányzója, életetője, fönntartója, az első pünkösd napján, a Szentlélek kitöltésével vált nyilvánvalóvá, és azóta is az egyház hívő tagjai naponként megtapasztalják, hogy Krisztus Szentleke által élte az egyházat. A gyülekezet mindenik tagja ismeri Krisztust mint a

történelem egy idejében a földön tartózkodott személyt, aki tehát nem a mi időnkben, hanem egykor élt a földön, és mindenki ismeri közvetlen személyes tapasztalatából az egyháznak, ennek a gyülekezetnek a mai életét.

A kérdés az, hogy látjuk-e azt az élő kapcsolatot, amely az egykor a földön járt Krisztus és a ma közöttünk élő egyház között fönnáll? Ezt a kapcsolatot Szentlélek, a pünkösdi Lélek teremti meg és tartja fönn. Csak ott van élő keresztyén gyülekezeti élet, ahol Szentlélek vezetése alatt az egyház ma élő hívei együtt élnek az egyház fejével és Urával, Krisztussal. Egyéni keresztyén életünk és az egyház épülésének a nagy érdeke egyaránt megköveteli, hogy ma arról a viszonyról beszéljünk, amelyet Krisztus Szentlélek által létesít önmaga és földi gyülekezete között.

I.

Az Ige mindenekelőtt arra az éles különbségre mutat rá, amely Keresztelő János és Krisztus, illetve az egyház és Krisztus között fönnáll. Eljő, aki nálamnál erősebb, akinek nem vagyok méltó, hogy sarujának kötőjét megoldjam — hangzik Keresztelő János alázatos kijelentése. Ezt az alázatot át kell vennie az egyháznak, és neki is mindig úgy kell beszélnie Uráról, mint aki utána jön, aki nálánál nagyobb, és akinek még a sarujának a megoldására sem méltó. Az egyház sohasem tolhatja oda magát a Krisztus helyére, sohasem igényelheti magának a Krisztus tekintélyét, dicsőségét és hatalmát. Az egyház annál igazábban egyház, minél alázatosabban tölti be hivatását: Krisztus előhírnökeként jární az emberek között. Az egyház Istennek az ujja, amelyik maga mögé mutat és arra emlékezteti az embereket, hogy utána jön egy nálánál hatalmasabb, dicsőségesebb, teljesebb valaki. Az egyház nem önmagáért, hanem Krisztusért van. Akkor tölti be a hivatását, ha az embereket emlékezteti és figyelmezteti arra, hogy van Krisztus, jön Krisztus: a bűnösök barátja, a betegek orvosa, az elszéledtek pásztora, Isten kiválasztott gyermekeinek Ura és Királya, a békesség fejedelme.

Ezt a Krisztusra mutató tisztét annál inkább be tudja tölteni az egyház, minél alázatosabb bűnbánattal vallja meg, hogy ő még arra sem méltó, hogy ennek a Krisztusnak a cipőfűzőjét megoldja. Az egyház, mint az Istentől bűnbocsánatot nyert bűnösök társasága, önmagában mindenestől méltatlan arra, hogy még a legalacsonyabb szolgálatot is elvégezhesse a nálánál erősebb, dicsőségesebb Krisztus körül. Életére nézve alaptörvény a Keresztelő János szava: nékem alább kell szállanom, hogy ő fölemelkedhessék. Az egyháznak olyan keretébe kell válnia, amelyik magát elfeledteti, de minél inkább elfeledteti, annál inkább kiemeli azt a képet, a Krisztusét, amelyet hordoz.

Az egyháznak ez a Krisztusra mutató, emberi alázatban eltelő szolgálata az egyház minden hivatalosának és minden tagjának egyaránt közös feladata. Annál hívebben képviseljük a Krisztus ügyét, minél alázatosabban, magunkról minél inkább megfedkezve hordozzuk azt. Az egyház mindig akkor bukott el, veszítette el igazi egyházi jellegét, amikor magát Krisztus helyébe emelte, amikor erővel, hatalommal és dicsőséggel vette vagy vétette magát körül. Akkor erősödött meg és újult meg minden gyülekezet, amikor meghódolt az Urának, Krisztus előtt és bűnbánattal ismerte be, hogy nem méltó szolgálja Krisztusnak. Szentlélek mindenekelőtt erre az alázatra tanítja meg és vezeti el az egyházat, és erre akar elvezetni ezen az ünnepen bennünket is. Az első keresztyén gyülekezet, a jeruzsálemi tanítványok kicsiny serege, félve, rettegve bűjt össze a jeruzsálemi felházban. Igazán a senkik és a semmik gyülekezetének tartotta magát, de Szentlélek mégis megbizonyította, hogy az a néhány riadt ember mégiscsak a Krisztus egyháza, mert erőt, bátorságot és hatalmat adott nekik arra, hogy Krisztusról eredményesen tudjanak bizonyosságot tenni. Mindig áldjuk Istent, ha az egyházat megszegyenyíti, emberi hatalmától megfosztja, megalázza és gyöngeségeire emlékezteti. Ezzel készíti fel az Úr az egyházat arra, hogy ráébredjen arra, hogy ő csak Krisztus előfutára, hírnöke, útegyengetője, akinek alázatosan rá kell mutatnia arra, aki őt utána jön, magára Krisztusra.

II.

Az Ige második ajándéka az egyház és Krisztus közötti különbség megmutatása után az, hogy rámutat az egyház és Krisztus munkájának különbségére és párhuzamára.

Keresztelő János azt mondja a maga munkáját illetően: én vízzel keresztellek titeket, Krisztus pedig Szentlélekkel és tűzzel fog keresztelni benneteket. Az egyház is, mint János, vízzel kereszteli meg a tagjait. Ezt Isten rendeléséből teszi. Ezzel azonban nincs befejezve a megkereszteltetésünk. Az időhöz kötött, látható, vízzel való megkeresztelést követnie kell a Lélek által való megkeresztelkedésnek, Krisztus tulajdon munkájának, amely által a Lélek tűzével megvilágosítja, megtisztítja, buzgó hitre és forró szeretetre fölgerjeszti híveinek szívét. Mindnyájunknak föl kell tennünk a kérdést, hogy az egyházban, az egyház munkái nyomán felismertük-e, megtapasztaltuk-e egy láthatatlan hatalomnak, a Szentléleknek a tulajdon munkáját is? Ha még csak ott tartunk, hogy az egyház munkáit megismerjük, de nem a Lélekét is, akkor még csak a vízzel és nem a Szentlélekkel való kereszteltetés állapotában vagyunk.

Az az éles különbség, amelyet János a keresztség mint az egyházba való belépés alkalma tekintetében felmutat, az egyház minden munkájára nézve érvényes. Az egyház emberi szóval hirdeti az Igét. Annyira csak emberi ez a beszéd, amennyire csak víz az a víz, amellyel az egyház keresztel. A döntő kérdés az, hogy az egyházi beszédben meghallottuk-e magának Krisztusnak a hozzánk intézett tulajdon szavát. A prédikáció mint emberi beszéd, amint azt egy nagy theologus mondta, önmagában nem több, mint a telefondrót két telefonállomás között. Ezen a dróton el kell hangoznia Krisztus tulajdon szavának, és nekünk az ő szavát kell meghallanunk. Ott van igazán igehallgatás, ahol a hallható emberi szón keresztül Krisztus beszéde hangzik. Ezért misztérium, nagy-nagy titok az igehirdetés és az igehallgatás. Egy hozzánk hasonló ember elkezd beszélni a szószéken, többé-kevésbé érthető, jól-rosszul rendezett szavakat, mondatokat ejt ki egymás után, s mialatt ez a mindenki által hallható jelenység lefolyik, némelyek, akik a hit fülével rendelkeznek, Krisztusnak kizárólag csak hozzuk intézett személyes üzenetét hallják meg. Amíg én magam is el nem jutottam erre a tapasztalatra, addig nem tudom, hogy mit jelent Igét hallgatni, s ha egyszer eljutottam, többé nem tudok igehallgatás nélkül élni.

A Keresztelő János megállapítását az úrvacsorára is alkalmazhatjuk. Az egyház kenyérből és borból adja az úrvacsorát. E két látható jegyet veszitek el tőlünk. Mi láthatóan felmutatjuk és kezetekbe adjuk ezeket a tárgyakat. A döntő kérdés azonban az, hogy hitünkkel meglátjuk-e, hogy az úrasztala mellett ott áll Krisztus és ő már nem kenyeret és bort, hanem bűnbocsánatot és örök életet, az ő halálának és föltámadásának ezt a két drága gyümölcsöt adja személy szerint nekünk. Az a darabka kenyér és az a korty bor, amit érzékelhetően magunkhoz veszünk, semmit sem segít a testünkön, de az örök életnek ama kenyere és itala, amelyet Krisztus nyújt nekünk, sok-sok lélekben lesz új erőnek, új bizalomnak, új életnek, lelki békének forrása. Mindenkinek fel kell tennie a kérdést, hogy vett-e már úrvacsorát nem csak az egyháztól és az egyház szolgáitól, hanem magától Krisztustól. Nekünk Isten szolgáinak nincs hatalmunk arra, hogy a magunk látható és hallható szolgálatát átminősítsük Krisztus Szentlélek általi titokzatos és hathatós szolgálatává. Mi csak egyet tehetünk, magunkat megalázzuk, magunkról a tekintetet eltereljük, Krisztus felé irányítjuk, rámutatunk az éles különbségre a magunk és Krisztus munkája között, és mindenekfelett könyörgünk azért, hogy Szentlélek a mi gyarló munkánkat fogadja el Krisztus munkája eszközéül.

Annak a kiemelése azonban, hogy az igazi egyházi munka és Krisztus lelki munkája között éles különbség van, hogy az egyház munkája semmit sem ér, ha azt nyomon nem követi a Krisztusé, nem jelenti azt, hogy az egyház munkája értéktelen és felesleges. Sohasem szabad elfelednünk, hogy mind a vízzel való külső leöntésnek, mind a látható kenyérral és borral való úrvacsorázásnak a szertartását, mind a hallható egyházi beszédnek az elmondását Krisztus maga rendelte az egyház számára, és azt az ígéretet kötötte ehhez a rendelkezéshez, hogy ahol ezeket a látható és hallható szol-

gálatokat iránta való engedelmisségben végzik és hittel fogadják, ott a külső szolgálattal párhuzamosan ő maga is elvégzi a maga titokzatos lelki szolgálatát. Nekünk tehát nemcsak az egyházi szolgálat és a Krisztus szolgálata közötti éles különbségre, hanem a kettő párhuzamosságára is figyelniünk kell, s mindig könyörögnünk kell Szentlélek ajándékáért, hogy ő segítsen engedelmes szolgálatra, az ígéreteiben való bizalomra és magának az Úrnak a meglátására és meghallására a külső egyházi szolgálat alkalmai alatt. Isten az egyházat, egyedül az egyházat, számunkra pedig éppen ezt a gyülekezetet rendelte a maga szántóföldjéül, megnyilatkozási helyéül. Ezért kell az egyházat szeretnünk és szentnek, Isten tulajdonának, áldott, drága eszközünek tekintenünk. És ezért kell az egyház minden szolgálatával örömmel és hálaadással élni. És ezért nem szabad a szolgálatot végző egyénre, a szolgálat külső formájára tekinteni, hanem mindig arra a Krisztusra, aki a legigénytelenebb szolgálat által is nagy dolgokat tehet lelkünk üdvössége érdekében.

III.

Az utolsó tétel, amiről az egyház és Krisztus viszonyát illetően az Ige szól, arra emlékeztet, hogy Krisztus állandó ítéletet tart az egyházban. Ezt Keresztelő János így fejezi ki: Krisztus kezében szórólapát van és megtisztítja szérűjét; és a gabonát az ő csűrjébe takarja, a polyvát pedig megegeti olthatatlan tűzzel.

A cséplésnek és rostálásnak azt a régi módját, amelyről az Ige beszél, a cséplőgép korának gyermekei nem nagyon ismerik. Régebben kézicséppel vagy lovak által verték ki a gabonát a fejből. Ez a munka hosszú heteken át tartott vagy kint a szérűn, vagy bent a csűrben. Ha már nagy halom gyűlt össze a kivert vagy kitaposott gabonafejekből, akkor a gabonaszemmel elegyes polyvát szembeszórták a széllel. A szél a könnyű polyvát messzebb sodorta, a nehéz gabonamagvak pedig lehullottak a földre. Az egyház a Krisztus szérűje, akinek hatalmas szórólapát van a kezében, amellyel az egyház tagjait állandóan főlészorja a levegőbe, szembe a Szentlélek és az Ige szélével. A súlyos szemek lehullanak a lábai elé, a polyvát pedig messzire sodorja a szél.

Ennek a helynek a magyarázatánál a leghatározottabban ki kell emelnünk, hogy Krisztus szórólapátja ezt a szétválasztó, megkülönböztető, kétfelé osztó munkát nem a világban, nem az egyház és a rajta kívül lévő társadalom között, hanem kifejezetten az egyházon belül, az egyház tagjai között végzi. Azok között, akik valóban, helyesebben láthatóan tagjai az egyháznak. Kit minősít ez az ítélet súlyos gabonaszemnek és kit könnyű polyvának? Számunkra ez a legdöntőbb kérdés! Az Írás bizonygatója szerint azok a súlyos, a szél által messzire nem sodorható gabonaszemek, igazi egyháztagok, akik valóban érzik életük megterheltségét, keresztyűk, bűneik súlyát, akiknek a szeméből a bűnbánat nehéz könnyei hullanak. Ezek a lelkek megüresítik magukat az Isten előtt, s maguk minden jóra való tehetetlenségét őszintén elismerve, készek arra, hogy megtelítkezzenek a hitnek, az Igének, a kegyelemnek az ajándékaival. Az a Krisztus ítéletét is kiálló igazán súlyos egyháztag, aki lemondva a maga érdemeiről, megtagadva a maga jóságába vetett hitet, elfogadja, szívesen elfogadja Istennek Krisztusban közölt megtartó kegyelmét. A könnyű polyva pedig a látszategyháztag, aki hívőbbnek, buzgóbbnak, tökéletesebbnek mutatja a maga kegyességét, mint amilyen. Az ilyen lélek fellengzős a vallás dolgaiban. Magát tartja egyedül tökéletesnek, mindenkit lenéz, mindenki mást önmagán kívül a kárhozat fiának tart. Ezért könnyű polyva az ilyen lélek, mert két súlyos tényt nem ismer: a maga bűnét és Krisztusnak bűnösökön könyörülő nagy-nagy szeretetét. Az ilyen képmutató, üres, bűnbánatot és kegyelmet nem ismerő vallásos lelkek minél inkább felfújják magukat, annál inkább ki vannak téve annak, hogy szárnyukba belekapjon a Szentlélek szele és messze sodorja őket.

Krisztusnak ez a gabonát és a polyvát szétválasztó ítélete, amelyet az egyházban szüntelenül tart, megelőzi az utolsó ítéletét, amelyben majd végleg eldőli minden lélek sorsa. A gabonát akkor az Isten csűrjébe, az ő országába takarítja, a polyvát pedig elégeti olthatatlan tűzzel, azaz Isten országára nézve megsemmisíti. Krisztus azért ítélt

meg mindnyájunkat, egyházának minden tagját minden istentiszteleten, hogy erre a végleges utolsó ítéletre emlékeztessen és felkészítsen.

Minek ítél ma bennünket az Úr: gabonának vagy polyvának?

Ma azért hívott maga elé, hogy megtöltsön kegyelmének drága javaival. Súlyos kincsekkel akar megajándékozni: a bűnbocsánat és örök élet ígéretével. A kincsek vételenek egyetlen emberi feltétele van, éspedig az, hogy szegénységünket, Krisztusra szorultságunkat ismerjük be és magunkat üresítsük meg előtte. Minél üresebben, magunk érdemeiről, jóságáról minél inkább lemondva jövünk eléje, ő annál inkább megtölthet bennünket, annál inkább a Szentlélek ítéletes szelében is ő eléje hulló súlyos gabonaszemmé tud tenni, most az időben, majd az örökkévalóságban. Ő gabonaszemmé teremtett és gabonaszemmé akar tenni. Olyan súlyos gabonaszemmé, amely még az utolsó ítélet fergetes szelében sem sodródik el az Isten közeléből. Adjuk fel előtte minden gőgünket, önhittségünket, képmutató üres kegyességünket; alázatosan, üresen, szegényen jöjjünk hozzá, hogy szívünk örömére ő maga emeljen fel, gazdagítson meg és töltsön meg mindnyájunkat, hogy lehessünk kegyelemből hit által egyháza igazi tagjai. Ámen.

László Dezső

A Szentlélek vigasztaló tanítónk

Alapige: János 14,26

Bibliaolvasás: Apostolok cselekedetei 2,22-28

Sokan mondják, hogy az élet: a szenvedések iskolája. Én egyelőre nem vitatom, hogy ez a tétel igaz vagy nem. Maradjunk meg a mellett, hogy közöttünk is nagyon sokan vannak, akik ilyenkor a tanév végén az iskolát végző fiataloknak azt mondják: majd ezután jön az igazi iskola, az élet iskolája, a szenvedések iskolája. Hányan várják úgy a halált, mint ennek a keserves iskolának a befejezését.

Iskola nincs tanító és tantárgy nélkül. Kérdem a szenvedések iskolájának tanulóitól, hogy ki az ő tanítójuk és mit tanulnak ebben az iskolában. Ha ez az iskola a szenvedések iskolája, minden bizonnyal maga a szenvedés a tanító, és a tantárgy, amelyet tanít, ismét nem más, mint maga a szenvedés. De vajon a szenvedéstől meg lehet-e tanulni szenvedni? Nekünk vajon arra van-e szükségünk, hogy szenvedni tanuljunk? Én úgy gondolom, hogy ezt tanító és iskola nélkül is meg lehet tanulni.

Sokan azt mondják, hogy a szenvedések iskolájában az ember a maga vagy a másik ember kárán tanul. Az okos a más, a kevésbé okos a maga kárán. De vajon igazán tanultunk-e valaha is a magunk vagy a másik ember kárán? Nem újból és újból beleestünk ugyanazokba a nyomorúságokba és bajokba, amelyeket el kellett volna kerülnünk?

Nagyon sok jó keresztyén szokta mondani: szükség van a szenvedésre, mert annak a tűzben edződik meg az ember lelke, lesz az ember még nemesebb. Én azonban igen gyakran láttam, hogy a szenvedő emberek még rosszabbak, még aljasabbak, még gonoszabbak lettek. Ismerek igazán nagyon szépen indult, nagyon nemesen érző, gondolkodó és cselekvő embereket, akiket a szenvedések lelkileg teljesen tönkretettek. A szenvedések tűzében kiégett a lelkük, megkeményedtek, minden más ember szenvedése iránt érzéketlenné váltak, megteltek irigységgel, elveszítették a hitüket és reménységüket, mindenbe beletörődtek és egyetlen vágyuk az, hogy a halállal kilépjenek a szenvedéseknek e földi poklából. Hányan mondják, hogy a szenvedésekkel tele életnél még a halál is jobb, mert abban legalább nem fáj semmi és nem bánt semmi.

A Biblia sehol sem tanítja, hogy a szenvedés egymagában nemesebbé, jobbá, igazabbá teszi az embert. A Biblia éppen pünkösöd napján azt mondja a szenvedő embernek, amit a mai Igében hallottunk: Isten a Krisztus nevében vigasztalót küld. Ez a vigasztaló pedig Szentlélek. Ez a vigasztaló pedig nem szenvedni tanít meg bennünket, hanem vigasztalódni a szenvedések között. Pünkösöd napján minden gyülekezetben azt

az örömhírt kell kihirdetnünk, hogy Isten Krisztus mennybemenetele után sem hagyta vigasztaló nélkül a földön szenvedő gyermekeit, hanem Krisztus helyett más vigasztalót küldött: Szentlelket.

Krisztus egész munkája vigasztalás volt. Minden embernek azt adta, ami az életéből: testéből-lelkéből a leginkább hiányzott, ami neki az igazi nagy szomorúságot okozta. A vaknak visszaadta a látását, a süketnek a hallását, a sántát járóvá, a bénát munkára képessé tette, a beteget meggyógyította, a gyászoló édesanyának a halott fiát visszaadta, a bűnöst a bűnbocsánat által kegyelemben részesítette és a kiközösítettet visszaadta a társadalomnak. Az alap nélkülivé vált emberek alá szilárd fundamentumok rakott, a céltalan életeket új életre serkentette, a természetlen emberek életét termőre fordította. A négy evangéliumoskönyv lényegében mi mást beszél, ha nem éppen ezt? Benne az Isten Igéje emberré lett, hogy az embereket igazi emberekké tehesse, kiiktatva az életükből mindazt, ami az életet embertelenné és értelmetlenné teszi.

Nos, Krisztus ezt a munkát harminchárom évig a föld egyetlen országában, egyetlen nyelven végezte. A tér, az idő és a test korlátai között, vagyis emberi testben. Mit jelent mennybemenetele és Szentlélek elküldése? Azt, hogy ma a tér és idő és az emberi test korlátai nélkül végzi ugyanezt a vigasztaló, helyreállító munkát a helyette küldött másik vigasztaló, a Szentlélek. A mennybemenetel azt jelenti, hogy Krisztus többé nincs a földön, Szentlélek kitöltetése és újból és újból való hozzánk érkezése pedig azt, hogy ő újból velünk van minden korláttól és kötöttségtől szabadon, hogy vigasztaljon és velünk maradjon mindörökké.

A Nap fönt van az égen, de a sugarai itt vannak a földön és nekünk fényt, meleget és életet hoznak a földre. Krisztus fent van a mennyben, mint a Nap, de sugarai, Szentlélek áldásai ide jönnek közénk, hozzánk, belénk, és vigasztalnak, erősítenek, helyreállítanak bennünk. Mi nem vagyunk Krisztus nélkül és nem leszünk Krisztus nélkül életünk végső pillanatáig, és a föld nem marad Krisztus nélkül a világ végezetéig. Igen, mert van Szentlélek, mert Krisztus, a mi fényes Napunk alásugározza a maga éltető lelkét ide a földre.

Hogyan vigasztal a Szentlélek?

Úgy, hogy eszünkbe juttatja mindazt, amit Krisztus mondott nekünk. Amit pedig Krisztus mondott nekünk, az itt van ebben a könyvben, a Szentírásban megírva. Szentlélek az egykor Krisztus által és róla mondott Igével végzi a maga vigasztaló munkáját ma. Erre az Igére pedig bennünket tanít, többet mond az Ige: megtanít! Szentlélek megtanít arra, amit Krisztus mondott nekünk.

A Szentléleknek is van iskolája. Ez az iskola a keresztyén gyülekezet, az egyház. A keresztyén ember tehát otthagyja a szenvedések iskoláját és beiratkozik az Isten iskolájába. Nem a szenvedéstől tanul szenvedni, hanem Szentlélektől tanul vigasztalódni, azaz túljutni a szenvedésen és ismét emberré, egyre teljesebb emberré lenni.

Jól látjuk mindazt, amiről most szó van. Az Isten iskolájának nem a Biblia a tanítója, nem is a lelkipásztorok, hanem maga a pünkösdi Szentlélek, a Krisztus helyett küldött második vigasztaló. A tanulni való tantárgy pedig nem a Biblia, azaz egy könyv, nem is az egyház hitvallása, nem is a lelkipásztorok prédikációja vagy bibliaórája, hanem a Krisztus tulajdon szava. Ilyen szóvá pedig a Szentírást és az egyházi tanítást és prédikációt egyedül csak Szentlélek teheti. Ha csak egyszer is megérezte egy lélek, hogy nem a Biblia, nem a lelkipásztor, hanem Szentlélek szava szólott hozzá az Isten iskolájában, akkor már elindult az igaz vigasztalódás útján. Teljesen igazunk van abban, hogy minket egyetlen ember sem vigasztalhat meg. De megvigasztalhat és megvigasztal Szentlélek, akit az Atya vigasztaló tanítóul küldött nekünk.

Nekünk pedig meg kell tanulnunk Szentlélektől mindazt, amit Krisztus tanított egykor. Szentlélektől a Krisztus szavát! Ez a vigasztalódás titka.

Most itt nincs mód és alkalom arra, hogy eszetekbe juttassam mindazt, amit Krisztus tanított. Csupán három nagy leckére szeretnék benneteket emlékeztetni, az ember három nagy szomorúságának a vigasztalására.

Vigasztalásra szorulunk, mert testben és lélekben szenvedünk, mert bennünk és magunk körül a bűn elviselhetetlenné teszi az életet, és végül vigasztalásra szorulunk, mert egyre gyakrabban benéz az ablakunkon a halál. Szervedés, bűn és halál! Ó, csak ez a három ne volna! Milyen más lenne nélkülük az élet.

Mire emlékeztet velük szemben a Krisztus tanításából Szentlélek?

A szenvedés próba; olyan az Isten iskolájában, mint a sportiskolában a tréning. A célja nem önmagában, hanem önmagán túl van. Aki Szentlélek iskolájában tanul, az mindig megtalálja a maga szenvedésének az értelmét és megtalálja az erőt a Krisztus keresztyében szenvedései emberhez méltó elszenvedéséhez. Aki ebbe az iskolába jár, nem a maga szenvedései fölött kesereg, hanem a nálánál még inkább szenvedők vigasztalásában vigasztalódik. Aki másokat vigasztal, maga is megvigasztalódik. Szentlélek iskolájában az én szenvedésembe beleolvad a Krisztus szenvedése, és az én szenvedésem feloldja a másik ember szenvedését. Minél mélyebb a szenvedésem, annál kevésbé szenvedek magam. Velem szenved Krisztus, és együtt szenvedek én a másikkal. Krisztus felől és a másik ember felől is vigasztalást veszek. De erre maga a szenvedés nem tud megtanítani: csak egyedül a vigasztaló tanító, Szentlélek.

Krisztus a bűnös emberekhez jött, mert szereti őket. Nem akarja őket az ítélet, a lelkiismeret mardosásának malomkövei között felőrölni. Megbocsátja a megbánt bűnt, és erőt ad arra, hogy a bűnnel eredményesen és bölcsen tudjak harcolni. Annyi jószágot ad a szívembe, hogy a rosszat az ő példája szerint és az ő erejével jóval tudjam meggyőzni. Szentlélek megtanít arra, hogy a gonosz Krisztus keresztye által már legyőzött, nekem már egy megtört fejű kígyóval van küzdelmem. Bármilyen bűnös vagyok is, Krisztus az én pártomon van. De minderre csakis Szentlélek tud megtanítani az Isten iskolájában.

És a halállal szemben Szentlélek az örök élet reménységével vigasztal. Ha valóban megtapasztaltam a saját magam mai életében Szentlélek szenvedéssel és bűnnel szembeni vigasztalását, nem kételkedhetem afelől, hogy ő a halálban és a halál után sem hagy el engem. Megtanít arra, hogy ne csak ebben az életben, hanem az eljövendőben is reménykedjem a Krisztusban.

Egy-egy ilyen nagy ünnepen, mint a mai, mindezt a vigasztalást nemcsak szóban hirdeti nekünk, Krisztus tanítványainak, Szentlélek. Szemléltetőeszközökről is gondoskodott. Itt van a templom közepén az Úr asztala, rajta a kenyér és a pohár szent jegye, pecsétje és záloga. Láthatjuk, hogy Krisztus nem hagyott magunkra. Az úrvacsorának éppen az a jelentősége, hogy a keresztyén hívő lelket a szenvedései között vigasztalja. Az úrvacsorában hármias vigasztalás van: a szenvedőt vigasztalja Krisztus szenvedéseivel, a bűnöst bizonyossá teszi a bűnei bocsánata felől, és a haláltól féltő vagy a halál miatt gyászoló lelket bizonyossá teszi az örök élet felől.

Az úrvacsora eszünkbe juttatja még egyszer mindazt, amit Krisztus tett érettünk és tanított nekünk. Bizonyossá tesz, hogy ő itt van közöttünk, szeret bennünket és újból meg akar vigasztalni minket.

Egy a feladatunk. A szenvedések iskolájából átiratkozni a vigasztalva tanító és tanítva vigasztaló Szentlélek iskolájába. És ebben az iskolában haladni előre, szorgalmasan tanulva az evangéliumot, osztályról osztályra, vigasztalódásról vigasztalódásra. De tanulni igazán. Magától Szentlélektől.

Ő pedig újból hív minket a Krisztus szavával: Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterheltettek, és én megnyugosztalak titeket! Ez a hívás az Isten iskolájában a tanulásra hívó csengettyű. Milyen jó, hogy a mi templomunknak van harangja. Általa maga Szentlélek harangoz itt, hív bennünket a maga iskolájába.

Ezen az ünnepen nem csak Szentlélek hívott bennünket magához. Mi is hívtuk őt magunkhoz: Jövel Szentlélek Úristen, töltsd be szíveinket éppen!

Ő minket hívott, mi őt hívtuk. Ahol ez a két hívás igazán a lélek mélyébe érkezik és a lélek mélyéről fakad, ott valóban az Isten iskolája működik. Boldog, aki ma ott volt, aki most ott van! Csak még egyet tegyen a saját maga és mások vigasztalása érdekében: legyen állandó és hűséges tanulója Szentlélek iskolájának! Ámen.

Ád a ti mennyei Atyátok Szentlelket

Alapige: Lukács 11,13

Bibliolvasás: Apostolok cselekedetei 19,1-7

„...ád a ti mennyei Atyátok Szentlelket.” Már az Ószövetségben megtette ezt. Egy-egy szolgálatra elhívott eszközeinek adott Szentlelket. Az Úristen Szentlelke által vett lakozást emberi életekben a lelkek építésére. Az egész népe megelevenítésére is ígérte a Szentlelket: „az én Lelkem adom belétek” (Ez 36,27), „kiöntöm a kegyelemnek és könyörgésnek Lelkét a Dávid házára és Jeruzsálem lakosaira” (Zak 12,10). Aztán az időnek teljességében Jézus Krisztusban testet öltött, benne lakozott, hogy isteni hatalmával megszabadítson a bűnből és a halálból s megszenteljen az örök élet elnyerésére. Ez megtörtént. A megváltás érvényesítésére Jézus kihirdette: eljön Szentlélek. „És én kérem az Atyát, és más vigasztalót ad nektek, hogy veletek maradjon mindörökké, az igazságnak ama Lelkét, akit a világ be nem fogadhat, mert nem látja őt és nem ismeri őt, de ti ismeritek őt, mert nálatok lakik és bennetek marad” (Jn 14,16–17). Isten egészen a mienk akar lenni. Legyen úgy, ahogy énekeljük: „A nagy Isten vagyon mivelünk és Szentlelke lakozik bennünk.” Isten Lélek, s mikor azt mondja Jézus, hogy ad a ti mennyei Atyátok Szentlelket, akkor ezt úgy kell érteni, hogy az a Lélek, aki benne volt, bennünk is lakozást vesz, megvalósul a prófécia: velünk az Isten.

Isten mindennek Ura, mindennel rendelkezik. Ezért azt, amire szükségünk van, meg akarja, meg is tudja adni nekünk. Amit látunk, az tőle került hozzánk. Pál apostol kérdezi: „Mid van ugyanis, amit nem kaptál volna?” (1Kor 4,7). Sőt, adta az ő egyszülött Fiát, hogy általa mi veszendők örök életet nyerjünk. Aki megtette ezt, érette állandóan ad, adja jó ajándékait. „Aki az ő tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem őt mindnyájunkért odaadta, mi módon ne ajándékozna vele együtt mindent minékünk?” (Róm 8,32) Mindent. Szentlelket.

Miért ad Isten? Nem köteles adni. Nem érdemünkért, cselekedeteink jutalmául ad. Hozzájárulásunk nélkül ad, mert szeret minket érdemteleneket, szeretetre nem méltókat szeret. Példával szemlélteti ezt Jézus. Reánk mutat. Milyenek vagyunk? Milyenek? Vannak bőven, akik igen jó véleményt mondanak magukról: én jó ember vagyok. A napilapunkban éppen ezen a címen olvashattunk egy írást. Azokról, akik másokhoz viszonyítják magukat és azoknál különbeknek tartják magukat, jó embereknek. Ha bántások, csapások érik, panaszkodnak: én soha senkinek sem ártottam, mindenkivel csak jót tettem. Találkoztam életem folyamán ilyen önelégült emberekkel. Pedig ha józanul gondolkozunk — és ilyen gondolkozásra jutunk, mikor az egyetlen igaz mérték világosságába állunk, Isten Igéjét hallgatjuk —, megismerjük magunkat úgy, ahogy Isten ismer: gonoszok vagyunk. Mikor Isten megállapította, hogy „megsokasult az ember gonoszsága a földön”, ezt nem csak úgy általánosságban mondta, ahogy mi hangoztatni szoktuk, hogy gonosz ez a világ, hanem minden személyre vonatkoztatva: „az ember szíve gondolatának minden alkotása szüntelen csak gonosz” (1Mt 6,5). Ezután pedig jött az ítélet, az özönvíz. — Jézus kimondta: „Senki sem jó, csak egy, az Isten” (Mt 19,17). Az embert, önmagát ismerő Pál jól, a Zsoltárok tanítását igazolva látta: „Nincsen csak egy igaz is, nincs, aki jót cselekednék, nincsen csak egy is” (Róm 3,10.12). Mi jöhet ezután? Mindig csak ítélet. A szektások szívesen magyarázzák úgy a megpróbáltatásokat, háborúkat, hogy ezek az utolsó időknek, a nagyon közeli végítéletnek a jelei. Jézus ezt mondja: gonosz létekre gonoszok vagytok. Már nem szólunk magunkról elismerőleg, elhal bennünk az önelégültség és bevalljuk: gonoszok, nyomorult bűnösök vagyunk. Kivétel nélkül mindenki.

Ám ennek dacára — folytatja Jézus — „tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékokat adni”. Jó ajándékokat. Vannak rossz ajándékok. Ezek nem szolgálják gyermekeink javát; kí-

vánságaikat nézzük, és azok szerint megfontolatlanul, kényeztetésből olyant adunk, ami — ha nem azonnal, de később mindenképpen — károsnak bizonyul. Hol romlott el a gyermekem élete? — kérdezi sok szülő. A rossz ajándékok juttatásával is. — De Jézus a mi jó ajándékainkról tanít; tudunk adni jó ajándékokat, melyek az életet, növekedést szolgálják. Itt akár az állatokat is felhozhatná példának, hiszen azok is adnak jó ajándékokat, kevés kivételtől eltekintve gondoskodnak fiókaik, utódaik táplálékáról, védelméről. Egyik kedves énekünk emlékeztet erre: „Mint a madár kislejére ráborítja szárnyait” (28). Ez ösztönösen történik. Ez bennünk is megvan. De történik sokszor megfontolásból: adunk, hogy majd öregségünkben nekünk is adjanak. Mégis a szeretet jelenlétét bizonyítja. A példa ezt emeli ki nálunk. Van szeretet, még mindig van, nem vészett ki. Nevezik emberségnek (emberhez illő erénynek), bajban jelentkező segítőkészségnek. Van nálunk gonosz embereknel is, mert Isten megtartotta. Milyen vigasztaló látni ezt a mi elferdült világunkban! Lám, a világban, ezen a nagy szemétdombon nyílik a virág, hogy kétségbe ne essünk, ne váljunk teljesen reménytelenekké. Igaz, nagyon korlátozott ez a szeretet, személyválogató, hamar kialszik. Mi mindennel így vagyunk. Itt hirtelen az egyre-másra születő üzletek feliratának a SRL betűire is gondolok, ez magyarul korlátozott felelősségű társaságot jelent, mert a tulajdonosok csak a betétjük összegéig vállalnak anyagi felelősséget. Korlátozott felelősség, korlátozott szeretet. Jézus mégis felhasználja tanításának megértésére.

Ha ti tudtok jó ajándékokat adni, ti, gonosz emberek, „mennyivel inkább ad a ti mennyei Atyátok — valóban jó ajándékot — Szentlelket” Isten a menny és a föld Ura, és nekünk Atyánk. Atyaként viszonyul hozzánk. „Atyai szívvvel van hozzánk”, „Gondviselő jó Atyánk vagy”, az élet érdekében ellát ajándékaival, s mivel Isten, az ő szeretete korlátlan, megadja a hihetetlenül nagy ajándékot is, ad Szentlelket nekünk. A teljes élet érdekében pünkösdkor elküldte Szentlelket a világunkba, és azóta állandóan itt van, hogy ne maradjunk földi szülők gonosz, halál felé tartó utódai, hanem legyünk az ő gyermekei. Válgunk alkalmasakká arra, amire nem vagyunk képesek. Igyekezünk megérteni és nagyon komolyan venni, amit Jézus mondott: „Szükség néktek újonnan születetek ... mert ami testtől született, test az, és ami Lélektől született, lélek az” (Jn 3,6–7). Krisztus hív magához Igéjével, és hozzá jöve, munkába vesz és új, a benne megjelent életre szül újjá, alakít át Szentlelkével.

Új élet? Lehetséges az új élet? Nikodémus is ezt kérdezte. Az emberek nagy többsége már nem hisz benne. Már csak azért sem, mert a maga erejéből nem tudja magát megváltani, de főleg, mert az erre vállalkozó tanításokban és rendszerekben is csalódnia kellett. Fejlődött a világ, de csak testileg, lelkében megmaradt gonoszban. Ma is éppen úgy gyilkol, mint valamikor Kain, csak más eszközökkel. Az emberiség képtelen az új ember kovácsa lenni. Egyedül az élet Ura, Isten teheti és teszi meg, hogy a földön új teremtés induljon be és a testtől születettek újjászülessenek, gyermekei legyenek. „Ad a ti mennyei Atyátok Szentlelket.” Jézus Krisztus váltságáhalála megadta erre az alapot, s ezen, csak ezen — a Szentlélek munkájára — kihajtanak az új életek. — Gyenge hasonlattal élve: elkészül az új gépkocsi, de hogy megfelelően rendeltetésének, motorra van szüksége. Az embernél ez a motor a Szentlélek. Krisztusban a Szentlélek munkájára születik meg az új ember. „Szentlélek! mi imádkunk téged, Valljuk istenségedet. Hisszük, hogy az új ember szíve te szent kezéd műve” (136. ének 2.). Már az Ószövetségben jelezte ezt Isten. Például Saul királlyá szentelésekor Sámuel közölte vele: „Az Úrnak Lelke reád fog szállani ... és más emberré leszel” (1Sám 10,6). Pünkösdben megtörtént a nagy változás a tanítványoknál. Már nemcsak tudtak Isten hatalmas tetteiről, mert Szentlélek beemelte azoknak sorába, és Krisztus bátor tanúivá lettek, akik szavukkal és cselekedeteikkel hirdették, bizonyították az újjáteremtés valóságát. Ez következett be a jeruzsálemi gyülekezetben, majd másutt is, Júdeában, az egész világon. Voltak, vannak, lesznek Istennek gyermekei itt a földön minden időben. Mert „ad a ti mennyei Atyátok Szentlelket”

Értelmünk ezt nem bírja felfogni. Azonban Szentlélek megtanít rá, megvilágosít. Ezzel egy időben hitet ébreszt bennünk, Istenhez tartozást, boldog engedelmességet helyez lelkünkbe, beépít Isten örökkévaló hajlékába, vezet azon az úton, melyen

különben nem járunk, ahol elkerüljük a bűnt — „akiket Isten Lelke vezérel, azok Istennek fiai” (Róm 4,14), megbátorít a rettentésekkel szemben, „mert nem kaptatok szolgaság lelkét ismét a félelemre, hanem a fiúságnak Lelkét” (Róm 8,15), hatalmasan megerősít a belső emberben, hogy tudjuk: „ha a mi külső emberünk megromol is, a belső napról napra újul” (2Kor 4,16). Vigasztaló a neve, pártfogásába vesz, segít, hogy Isten megtartó szeretetére, az odafelvalókra nézzünk, Együttal valódi kapcsolatot épít ki másokkal, a Lélek közösségét, mikor mint Isten gyermekei egymásban a testvéreket ismerjük fel. Szent közösség a családban, az egyházban. Végül, mert „annak a Lelke lakik bennünk, aki feltámasztotta Jézust a halálból, megeleveníti a mi halandó testünket is az ő bennünk lakozó Lelke által” (Róm 8,11), átálvisz az örök életbe.

De — és ezt mi pünkösödöt ünneplők nagyon zárjuk szívéinkbe — ad Szentlelket. Kiknek? — „Azoknak, akik kérik tőle.” Ez az Íge akkor hangzott el, mikor a tanítványok látták Jézust imádkozni és utána kérték, hogy őket is tanítsa meg rá: „Uram, taníts minket imádkozni.” Jézus megtanította nekik a Miatyánkot, s biztatta az állandó imádkozásra, a megadott minta szerint: „Kérjétek és adatik néktek, keressetek és találtok, zörgessetek és megnyitják néktek.” — Kérjétek! A Szentlelket kérjétek. Megérdemelni, megvásárolni nem lehet, de lehet kérni. — Mennyi mindent kérünk Istentől magunknak, szereteteinknek; se vége, se hossza nincs a kéréseinknek. De kérjük-e a Szentlelket? Elénekeljük-e: „Jövel Szentlélek Úristen”, jól van, ám legyen folytatása, itt és otthon imádkozzunk érte. Nem akárhogyan, hanem ahogy az imádkozáshoz illik: alázzuk meg magunkat, valljuk meg bűneinket Isten előtt, könyörögniünk bocsánatáért, meghallgatásunkért — tárjuk ki szívéinket a Szentlélek befogadására, adjuk át magunkat neki. Megtesszük-e ezt? Kérjük a Szentlelket? Ha tudatlanságunk és gonoszságunk következtében ezt nem tesszük meg, akkor nem kapjuk meg a Szentlelket, akkor hiábavaló a pünkösöd, az ünnep számunkra. Lélek, Szentlélek nélkül lelketlen emberek maradunk.

„Ad a ti mennyei Atyátok Szentlelket azoknak, akik tőle kérik.”

Minden jó ajándékért imádkozhatunk, de imádkozzunk a legnagyobbért, hogy ne akárcik, senkik, gonoszok és jövőtlenek legyünk, hanem Istennek Szentlelkéért, hogy általa az ő örökre megáldott gyermekeivé váljunk. Ámen.

Nagy László

Bizonytal tudja meg...

Alapige: Apostolok cselekedetei 2,36-38
Bibliailvasás: Zsidókhoz 4,12-16

„Bizonytal tudja meg azért Izráel egész háza” — hangzik Péter ajkán a megítélt és elvetett ószövetségi egyház szent városának utcáján Szentlélek kiáltása, a Krisztusról szóló életmentő és életet ajándékozó pünkösdi prédikáció befejező mondata. Péter a Szentlélek hatalma alatt megszólaló pünkösdi prédikációja befejező mondatában összefoglalja a megváltástörténet eseményeit: a megfeszített Jézust Isten Úrrá és Krisztussá tette.

I.

Péter missziói Krisztus-prédikációja Izráel egész házához szól. Péter nemcsak néhány különösen kegyes lélekhez fordul, hanem Izráel egész házához intézi nyilvános missziói prédikációját. Ez a teljességre tekintő szent buzgóság, ez az egyetemességre törekvő világos tudatosság alapvető tulajdonsága lesz és marad a Szentlélek hatalma alatt megszólaló minden missziói Krisztus-prédikációnak. A teremtő Isten Jézus Krisztusban nemcsak Izráel házának, hanem az egyetemes emberiségnek az a megváltó Istene, aki a Szentlélek hatalma alatt megszólaló apostoli prédikációban minden

fenntartás nélkül felajánlja és a legteljesebb jóakarattal felkínálja az Úr Jézus Krisztus halálának javait.

„Bizonyára tudja meg...” — e szavakkal sürgeti a tüzesen prédikáló Péter bizonyágtétele által Szentlélek Izráel egész házát, hogy a megfeszített Jézusról húsvéti feltámadása után merőben új ismeretet nyerjen, hogy a Jézus Krisztusban való életmentő és életet ajándékozó igaz hit által merőben új életet nyerjen. Péter missziói prédikációjában Szentlélek azzal a céllal sürgeti egész Izráelt, hogy miként Péter egykor a Cézarea Filippi úton, úgy most Izráel egész háza arra a megújító hitismeretre jusson, hogy a názáreti Jézus nem más, mint maga az élő Isten szerelmes Fia. A Péter ajkán Szentlélek hatalma alatt megszólaló pünkösdi prédikációnak az a határozott missziói célja, hogy Izráel háza arra a minden értelmet felülhaladó és minden szívet megdobbantó, megdöbbentő ismeretre jusson, hogy a Galilea városait és falvait tanítva és gyógyítva bejáró Jézus nem követői és rajongói által cserbenhagyott vándor próféta, hanem a mennyei dicsőség hatalmas Ura; hogy a názáreti Jézus, akit bűnös kezekkel megfogtak, megcsúfoltak és a halálra ítélték kivégzőhelyén latrok között megfeszítettek, nem egy kigúnyolt vándor tanító, hanem Istennek váltságot hozó és bűnbocsánatot ajándékozó Krisztusa, Izráel várva várt Messiása. Ez a Jézusról szóló merőben új ismeret Szentlélek csodája, mert ez a minden értelmet felülmúló és minden szívet megdöbbentő felismerés nem a test és vér ismerete, hanem Szentlélek ajándéka.

És ti ezt a Jézust — mondja Péter Izráel egész házának Szentlélekkel teljes tüzes beszédében —, igen, ti ezt a Jézust, aki az Úr Krisztusa, aki maga is Úr az Atya Isten dicsőségére, ti ezt a Jézust... megfeszítettétek. Ahogy a botránkozás éjszakáján, az Olajfák hegyén, Péternek nem szabad kardjával hadakoznia, úgy most Jeruzsálem szent városának utcáján Péternek az Isten beszédével, a Lélek kardjával (Ef 6,16b) ilyen élesen, ilyen tüzesen támadóan, ilyen szívíg hatolóan kell viaskodnia. Kősziklaként kell viaskodnia. „Mefeszítettétek!” A lélek kardja most átjárja Izráel háza bűnös szívért, s miközben Szentlélek Izráel házának kőszíve helyett új szívet ad (Ez 11,19), megszületik az új szövetség népe, megszületik az új szövetség egyháza: a Jézus Krisztus teste.

A megfeszített, de feltámadott Jézusról szóló pünkösdi missziói prédikáció nyomán, Szentlélek megrázkódtató hatalma alatt, megrendül Izráel háza. Ha nagypéntek késő délutánján, Jézus halálának órájában, megrendül a föld (Mt 27,54), akkor most alapjaiban rendül meg Izráel háza. Ebben a megrendülésben józanodik ki és tér észhez a „feszítsd meg!” (Mt 27,22) vérszomjas kiáltás mámorából. És kell, nagyon kell Izráel házának ez a megrendülés. Kell, nagyon kell az egyháznak ma is Szentlélek hatalma alatt a megrendülés. A megkeseredés. Ebben a megrendülésben Izráel háza önmegnyugtató biztonsága véget ér; kiválasztottságából következő gögös elzárkózása összeomlik. Mózes, a törvény, a templom, az áldozatok — íme Izráel házának, gögös várának négy sziklaszilárdnak vélt bástyája, mely mögé Izráel háza az Úr Jézus Krisztus elől elzárkózott, mely mögé Izráel háza elrejtette lassan megkövesedő szívért az Úr Krisztusa elől. Izráel házának ez a négy bástyája a Szentlélek hatalma alatt megszólaló pünkösdi missziói prédikáció kürtzengése nyomán most úgy rendül meg és omlik össze, miként egykor Jerikó kőfalai omlottak össze az ezüstkürtök zengése közben (Józs 6,20).

Péter apostol Krisztus-tanúságtétele nyomán megrendül és megretten Izráel háza, Miért? Azért, mert rettenetes dolog történt a Koponyák hegyén. Izráel háza megfeszítette Jézust, az Úr Krisztusát. A „feszítsd meg!” kiáltás mámorából kijózanodó Izráelben e rettenetes esemény felismeréséből megrendítő megkeseredés, megkeserítő megrendülés következik. Ebben a megkeserítő megrendülésben, miközben a názáreti Jézus dicsőséges Úrként méltóságteljesen magasztosul fel Izráel népe előtt, Izráel háza szívében egy páratlanul új kérdésfeltevés születik.

II.

„Mit cselekedjünk, atyánkfiai, férfiak?” — kérdezik a pünkösdi prédikáció hallgatói Szentlélek hatalma alatt az apostoloktól. Mit cselekedjünk? Izráel háza félreért-

hetetlenül felismeri, hogy elérkezett számára a döntő cselekvés órája. Ha Isten Izráel háza nagypénteki gonosz cselekedetére a húsvéti feltámadás új világot teremtő tetteivel felelt, akkor Izráel házának is válaszul valami újat kell cselekednie. Mit cselekedjünk — kérdezik kétségbeesetten az apostoloktól —, hisz ártatlan vért ontottunk? Mit cselekedjünk — kérdezik az apostolokat —, még mielőtt Isten szerelmes Fia haláláért vérbosszúra jönné? Mi lesz Izráel házával, ha Isten büntető haragjában megérkezik? Bizonyára Izráel házában kő kövön nem marad; oda lesz, elég, mint a bűnös Sodoma. Mit cselekedjünk? — a kiutat kereső Izráel számára már csak ez az egyetlen kérdés maradt. Izráel Jézus elítélésével egy olyan válságba sodorta magát, melyből önmagától nem képes kiutat találni. Számunkra is nélkülözhetetlenül szükséges, hogy Szentlélek válságba sodorjon, s miközben tüzes leheletétől összeomlanak önelégültségünk, névleges keresztyénségünk, felfokozott önbizalmunk és sivár hitetlenségünk bátyái, életünkért és üdvösségünkért remegve mi is csak ezt kérdezhetjük: Mit cselekedjünk, atyámfiai, férfiak?

A válságból kiutat kereső Izráel háza az apostolokhoz fordul. Atyámfiai! — így szólítják meg őket. E megszólítás arra mutat, hogy a Szentlélek hatalma alatt megszólaló missziói prédikáció nem szétválasztja, hanem inkább összekapcsolja a lelkeket. Ha Jézus tanítványai Szentlélek kitöltése előtt féltek Izráel háza haragjától, bosszújától, ha Izráel háza lenézte és gőgösen megvetette Jézus egyszerű tanítványait, akkor most pünkösdi ünnepén Szentlélek indítására megtörténik a kibékülés, Jeruzsálem utcáin újra helyreáll az atyafiságos kapcsolat, mert Szentlélek Isten, amikor a názáreti Jézust Úrként és Krisztusként mutatja be Izráel házában, ugyanakkor a mennyei Atya gyermekeiként ismerteti meg és ismerteti fel a két táborra szakadt Izráel férfait.

Íme, a Szentlélek hatalma alatt megszólaló pünkösdi prédikáció célja az, hogy válságba sodorja Izráel házát, hogy megkeserítse Izráel gőgös szívét, hogy e félelmes válságba sodródott emberek atyafiként egymásra találjanak és atyafiként együtt keressék a válság megrendüléséből és megkeseredéséből kivezető utat, a megváltás üdvösségre vezető útját. Íme, a Szentlélek hatalma alatt megszólaló pünkösdi prédikáció feladata az, hogy a megfeszített Jézust Úrként és Krisztusként mutassa fel az atyafiak előtt.

Mit cselekedjünk, atyámfiai, férfiak? — e döbbenetes kérdés Izráel számára már az új hajnal pirkadását jelzi; a válságból a megváltás felé tájékozódó lelkek saját üdvösségük iránt felébredő felelősségét jelzi.

III.

A pünkösdi apostoli-missziói prédikáció három egyszerű tőmondatban mutatja meg Izráel háza számára, a mi számunkra, a haragvó Isten büntetése elől való menekülés lehetőségét, a válságból a megváltás felé vezető páratlanul új pünkösdi út három állomását.

Térjete meg! — hangzik Péter ajkán az Úr Jézus Krisztus új sereggyűjtésének napján megszólaló missziói prédikáció kürtzengésének toborzója. Térjete meg! — az az új szövetségbe és az új szövetség merőben új életrendjébe való sorakozás félreérthetetlen jeladása.

1. Térjete meg! Milyen félelmesen, milyen ellenségesen hangzik az első pillanatban Péter apostol ajkán a Szentlélek parancsa. De ez a félelmesen hangzó parancs tulajdonképpen nem más, mint új életre hívó és vezérlő atyafiságos tanács. Térjete meg! — így biztat és hív Péter szavain keresztül maga az Úr. A válságból nincs más kivezető út. Isten haragja elől nincs más menekülési lehetőség. Isten elől nem lehet elzárkózni önelégültségünk gőgös bátyái mögé. Isten a föld alatt, a barlangok mélyén is megtalál. Isten elől nem lehet elmenekülni. A tengeren menekülő Jónást a hajó gyomrában is megtalálta. Hiába menekülnének előle a hegyekbe, mint a madár. Isten mindenütt jelen van. Isten mindenütt ránk talál. Ezért egyetlen lehetőség a megtérés lehetősége. Micsoda a megtérés? A megtérés nem más, mint Isten felé fordulás. Arcal Isten felé fordulás. Ez az Istennel való szembenézés az egyetlen életlehetőségünk. Hiába rejtőznénk el az Úr színe elől, mint Ádám és Éva az Édenkert bokrai közé.

Hiába nem akarunk atyánkfiai őriző pásztora lenni, mint Kain. A tékozló fiúnak és minden tékozló fiúnak egyszer haza kell térnie. Nincs más kiút. A tékozló fiú és minden tékozló fiú hazatérhet. Ez a pünkösöd örök nagy lehetősége. Ez a pünkösöd örök ajándéka.

Térjete meg! — az apostolnak ez az atyafiságos felhívása a XX. század emberének azért hangzik idegenül és ellenségesen, mert korunk emberének nem bibliai, hanem még mindig középkori képzei és hiedelmei vannak a megtérésről. Korunk embere a megtérés alatt valami félelmes és hosszú lelkigyakorlatot ért. Kemény böjtöt. Önsanyargatást. A bibliai megtérés természetesen nem ez. A megtérés nem más, mint arca Isten felé való fordulás. Szembefordulás az érzelmünket, akaratunkat és gondolkodásunkat újjászülő Istennel. A pünkösdi missziói prédikáció megtérésre felszólító atyafiságos parancsa nem más, mint a mennyei Atya szerelmes hajlékába való testvéri hazahívás. Mennyei Atyánk erre a megfordulásra, erre a hazatérésre vár. Szembejön velünk. Keblére ölel. Levágatja a hizlalt tulkot. Drága ruhába öltöztet. Aranygyűrűt húz ujjunkra. Így örvendez minden hazatérő gyermekének. Igaz öröm van a mennyben minden bűnös megtérésén. A pünkösdi prédikáció megtérésre hívó parancsa a hazatalálás, az élet és üdvösség megtalálása lehetőségéről szóló örömezenet.

2. Keresztelkedjete meg! — hangzik Péter ajkán az Úr Jézus Krisztus új seregyűjtésének napján megszólaló missziói prédikáció kürtzengésének második jeladása. A megkeresztelkedésről szóló testvéri parancs Izráel házában azokhoz a tagjaihoz szól, akik az Úr Jézushoz tértek. A keresztség az Úr Jézus pecsétjének felvétele. A keresztség az Úr Jézus szent vérével való meghintetés. A keresztség a vérbosszúra jövő haragvó Isten elől az egyetlen menedékvárosba — az Úr Jézus szent sebeibe — való menekülés és elrejtőzködés. Miként Egyiptomban, a szolgálat házában, a tizedik csapás éjszakáján a páskabaránynak az izráelita házak ajtajára kent vére volt az a jel, melyet az Egyiptomon végigvonuló, öldöklő Úr figyelembe vett és megkímélte az ott lakozó elsőszülöttek életét, éppen úgy a Jézus vérével meghintett elpecsételték azok, akiket a vérbosszúra jövő rettenetes Isten úgy ismert meg és úgy fogad el, mint akik az Úr Jézus Krisztus oltalma és védelme alatt állanak. Mivel az ígélet nekünk és gyermekeinknek lett (ApCsel 2,39), ezért akkor járnak el helyesen a keresztyén szülők, ha kisgyermeküket egyházunk helyes ősi gyakorlata szerint életük hajnalán megkeresztelik, hogy így és ezáltal drága kisdedeiket az Úr Jézus Krisztus oltalma és védelme alá helyezték. Kisgyermekük megkeresztelésének értelmetlen és nemtörődöm hanyagolásával a keresztyén szülők rendkívül nagy kockázatot vállalnak magukra.

Az első pünkösöd napján háromezer ember nyeri el a szent keresztséget és a szent keresztségben bűnei bocsánatát. A keresztség a bűnbocsánat záloga és pecsétje. A keresztség részesedés az Úr Jézus Krisztus váltságahalálában, az Úr Jézus Krisztus váltságahalála által a bűnbocsánat királyi ajándékában. Korunk hívő keresztyén emberének is öntudatosan fel kell ismernie és meg kell vallania azt, hogy életének legnagyobb, legfontosabb eseménye a Krisztus büntörlő, gyógyító vérével való meghintetése a szent keresztségben; a szent keresztség által Krisztus testébe való beleplántálása és a Krisztus testébe való befogadásával együtt az örök élet ígéletének jegyében a bűnbocsánat királyi ajándékában való részesedése. Ne tekintsük a keresztséget kegyes hagyománynak, megható, díszes szertartásnak. A keresztség mérhetetlenül több e díszes külsőségeknél. A keresztségben és a keresztség által Isten a maga gyermekeivé fogad bennünket és a Krisztus Jézus örökös társaivá szentel minket.

3. „És veszitek a Szentlélek ajándékát” — hangzik Péter ajkán az Úr Jézus Krisztus új seregyűjtése napján Szentlélek hatalma alatt megszólaló missziói prédikáció kürtzengésének harmadik jeladása. Szentlélek gazdag és igen gazdagon ajándékozó Úr. Péter pünkösdi tüzes Krisztus-tanúsága, az apostolok missziói prédikációja és az egyház mai igehirdetési szolgálata egyaránt Szentlélek ajándéka. Szentlélek ajándéka a Jézus Krisztus megfeszítése és feltámadása súlyos következményeinek és páratlan jelentőségének hívő és öntudatos felismeréséből következő, megtérésre vezető, megrendítő megkeseredés és megkeserítő megrendülés. Szentlélek ajándéka az a teljes lelki megrendülésből fakadó lelki válság, mely a megváltás igaz útját keresi, mely a

teljes szabadulás egyetlen lehetőségét kívánja megragadni. Szentlélek ajándéka a megtérés eseménye. Szentlélek ajándéka a szent keresztségben bűneink teljes bocsánata. Szentlélek a maga ajándékozásában a mi Urunk Jézus Krisztus halálának javait osztja szét a megkereszteltek és megtértek között. Szentlélek Isten személyesen és személyhez szólóan nyújtja át számunkra Jézus Krisztus megváltó halálának minden földi kincsnél sok száz milliószor értékesebb ajándékát: a bűnbocsánatot és az örök élet ígétét. Szentlélek ajándékozásában lesz személyes javunkká az Úr Jézus Krisztus által minden népek számára szerzett mennyei üdvösség.

Bizonytal tudja meg Izráel egész háza, hogy a Krisztus-tanúság missziói prédikációja által a lelkeket válságba sodró, megtérésre vezérlő és tüzeltelő Szentlélek Isten ajándéka. Ámen.

Nagy László

Azon a napon

Alapige: Apostolok cselekedetei 2,41

Bibliailvasás: Apostolok cselekedetei 10,34-48

Megtérésre és megkeresztelkedésre szóló határozott testvéri felhívással fejezi be Péter apostol pünkösdi prédikációját, az Úr Jézus haláláról, feltámadásáról és megdicsőüléséről szóló hatalmas Krisztus-tanúságát, az első apostoli magvetést. Ez az első apostoli magvetés Szentlélek csodájában és hatalmában gazdag aratást, mintegy háromezer lélek megkeresztelkedését eredményezte.

Ez a mintegy háromezer lélek jó szántóföldként fogadja be az apostoli prédikációban az Ige mennyei magvetését, miközben bizonyára sok olyan lélek is jelen volt Jeruzsálem utcáin, aki köves és tövises szántóföldként, illetve útszélként utasítja vissza az Úr Jézusról szóló pünkösdi prédikációt.

I.

Ez a mintegy háromezer lélek örömmel fogadja az apostol beszédét, az apostol beszédében Isten Igéjét. Isten Igéje befogadásának módhatározója — Jakab apostol szerint — a szelídség (Jk 1,21). Alapigénkben az öröm. Ez a mintegy háromezer lélek úgy fogadja az apostol beszédében a hozzá érkező Isten Igéjét, ahogy egy rendkívül magasrangú és végtelenül gazdag vendéget fogadni illik. Isten prédikált Igéje befogadásra vár. Isten prédikált Igéje ma is arra vár, hogy olyan szívességgel és kedvességgel, olyan örömmel és jóakarattal nyissuk meg előtte szívünket, ahogy gazdag ajándékot hozó magasrangú vendég előtt illik; hogy a megtermékenyülésre váró és vágyó föld barázdái fogadják a magvetést; ahogy ez a mintegy háromezer lélek fogadja Péter apostol pünkösdi prédikációját. Isten prédikált Igéje örömet ajándékoz mindazoknak a lelkeknek, akik szelídséggel fogadják és örömmel befogadják ezt a Szentlélek hatalmával érkező mennyei vendéget, az Isten Igéjét. Keresztyén életünk öröme és titka az, hogy Isten prédikált Igéjének állandó fogadói és befogadói lehetünk. Isten Igéjének azok a hűséges és boldog befogadói, akik örökösen nyitva tartják szívük kapuját, akik szelídséggel és örömmel készek vagyunk befogadni a prédikációban Szentlélek erejében és csodájában hozzánk érkező dicsőséges mennyei Krisztusunkat. Az Isten Igéje fogadására és befogadására való készség a keresztyén lélek állandó adventjét jelenti és eredményezi. Azt az örökös és tiszta szívű nyitottságot, mely a hozzánk érkező Jézus Krisztust szelídséggel várja és örömmel fogadja.

Azok, akik az apostol prédikációját az élő Isten beszédéként fogadták, akik Isten élő beszéde által a dicsőséges Jézus Krisztust befogadták, azok nem késlekednek hallgatni az apostoli felhívásra, azok nem késlekednek magukra venni az Úr Jézushoz való tartozás jegyét: a szent keresztséget. Az első keresztyén pünkösöd gazdag aratásaként mintegy háromezer lélek keresztelkedik meg. Ezek a lelkek a keresztségben elszakad-

nak a mózesi törvénytől, a mózesi törvényvallástól és vallásos közösségeitől. Ezek a lelkek a keresztségben részesülnek a Jézus Krisztus halálának és feltámadásának javaiban. Ezek a lelkek, belekeresztelkedve a Jézus Krisztus halálába, meghalnak a bűn számára, és a Krisztus Jézus ereje által az Úr Jézus követésében új életben járnak. Ezek a lelkek a szent keresztség által befogadást nyernek az Úr Jézus testébe, a keresztyén egyházba, a választottak és elhívottak szent közösségébe, az üdvözülendők társaságába.

Azok a lelkek, akik magukra veszik a keresztségben az Úr Jézushoz való tartozás jegyét, azok az élet és örök élet boldog reménységében személyes döntésük teljes szabadságában teszik azt, önmaguk iránti felelősségük legteljesebb tudatában teszik azt. És mégis! Azok a keresztyén lelkek, akik az első keresztyén pünkösöd alkalmával megkeresztelkedtek, tulajdonképpen Szentlélek hatalmának engedelmessé váltak. A Szentlélek hatalmában megszólaló apostoli prédikáció felnyitja bűnös szívünk bezárt kapuját, helyet készít az Úr Jézus Krisztusnak, s miközben örömmel fogadjuk és szívesen befogadjuk az Isten élő Igéjét, a valóságban maga az Úr fogad be valamenyünk az ő kegyelmébe. Ezek a lelkek, amikor örömmel kérik és hálaadással vallják a keresztséget, akkor a valóságban, akkor valójában Szentlélek életmentő hatalma kényeskedésének engedelmessé válnak. A keresztségben a megfeszített és feltámadott, a megdicsőült és dicsőségesen országoló Úr Jézus Krisztus cselekszik velünk. Mi nem vagyunk a keresztség cselekvő alanyai. Mi a keresztség szenvedő alanyai vagyunk. Mi a keresztségben azok a szenvedő alanyok vagyunk, akiknek lelkében valóban végbemegy a bűn számára való meghalás nem csekély fájdalommal járó haláltusája; azok a szenvedő alanyok vagyunk, akiknek lelkében valóban végbemegy az Úr Jézus orcájára való újjászületésünk nem csekély szenvedéssel együtt járó boldog eseménye.

II.

Az első keresztyén pünkösöd alkalmával megkeresztelkedők felnőtt, nagykorú emberek voltak. Ez egészen természetes dolog, és így is kell ezt tekintenünk. Nem is lehetett másképpen, hisz akik Jeruzsálem városában az aratás és a törvény ünnepének megszentelésére sereglettek egybe, azok mind a felnőtt nemzedék körébe tartoztak. Az első keresztyén pünkösöd megkereszteltjei ezért csak felnőttek lehettek. Ez az első keresztyén pünkösöd történetisége. Ez az egykori történelmi helyzet azonban nem lehet örök minta és örök gyakorlat a keresztyén egyházban. A keresztség jelentőségének teljes félreértésére mutat az a törekvés, mely a közel kétezer esztendő keresztyén egyházban ma is csak felnőtteket, ma is csak nagykorúakat akar megkeresztelni. Péter apostol, amikor prédikációjában megtérésre és megkeresztelkedésre hívja hallgatóit, így szól: „Mert néktek lett az ígélet és a ti gyermekeiteknek...” (2,39) A keresztségben adott ígélet ott és akkor nemcsak a nagykorúaknak szól, hanem azok gyermekeinek is. Ez a megkeresztelték gyermekeinek és gyermekeihez szóló ígélet végtelesen fontos. Az első keresztyén pünkösöd alkalmával megkeresztelkedők gyermekeit nem lehet és nem szabad kizárni az üdvösségből. Ez a mintegy háromezer lélek egész családját, feleségét és gyermekeit magával viszi a keresztyén egyházba. Éppen így nem szabad és nem lehet kizárni az üdvösségből a közel kétezer esztendő megkereszteltjeinek gyermekeit sem. Az ígélet a gyermekeknek is éppen úgy szól, mint a felnőtteknek. Mind a felnőttekhez, mind a gyermekekhez ugyanaz az ígélet szól. Ezért egészen természetes, hogy a keresztyén egyház már a kisdedeket, a keresztyén szülőik gyermekeit is részelteti a szent keresztség áldásában és ajándékaiban.

A reformátor Luther Márton élete legnagyobb kincsének tartotta a keresztséget. Élete nehézségei és küzdelmei közepette sokszor és szívesen szokta hangoztatni: meg vagyok keresztelve. A keresztség életének igazi erőforrása volt. Mi is a reformátor jogos keresztyén büszkeségével megpróbáltatásaink idején önmagunkat vigasztalva és bátorítva gondoljunk mindig arra, hogy meg vagyunk keresztelve; gondoljunk mindig arra, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus, aki a keresztségben befogadott bennünket tulajdon testébe, aki meghalt a kereszten bűneink miatt és feltámadt a halálból megigazulá-

sunkra, mennyei hatalmával és hűséges szeretetével mindennap velünk van egészen a világ végezetéig.

Az első keresztyén pünkösöd napján azok, akik Szentlélek indítására befogadták az apostol beszédét, akik Szentlélek kényszerítő hatalmától vezéreltetve szabad döntésük boldogságában átadták lelküket a dicsőséges Úrnak és ennek jeléül megkeresztelkedtek, azok a lelkek éppen az Ige befogadása és a szent keresztség felvétele által csatlakoznak azokhoz, akik Szentlélek hatalma alatt, a kettős tüzes nyelvek hatalma alatt Isten nagyságos dolgait hirdetik. Az Igét szívesen és hálásan fogadók, a boldogan megkeresztelkedők az Úr Jézus tanítványaihoz csatlakoznak. Szentlélek Isten az elhívott megkeresztelkedőket elszakíthatatlanul az Úr Jézus Krisztushoz, mennyei Fejünkhöz kapcsolja. Az Úr Jézus tanítványai tiszta szívvel készek a mennyei magvetés első gazdag aratásának nemzedékét mint kedves és szívesen látott vendégeket fogadni, és készek a gyülekezetbe nyitott szívvel befogadni őket. Ebben az egymás kölcsönös fogadásában és befogadásában történik meg Jézus régebbi és újabb tanítványainak, vagyis a keresztyén gyülekezetnek további számszerű gyarapodása.

A régebbi és az újabb tanítványok egymáshoz való csatlakozása révén növekszik Isten elhívott gyermekeinek egyháza. Ez az egymáshoz való csatlakozás az Úr Jézushoz való csatlakozás függvénye és lehetősége. Ez az apostolokhoz való kapcsolódás szakadatlanul tart az egyházban. Ezért a keresztyén egyház ma is apostoli egyház. A megkereszteltek újabb és újabb nemzedéke csatlakozik ahhoz a menethez, melynek vezére, a dicsőséges Jézus Krisztus, már visszaérkezett mennyei Atyja országába, kinek nyomdokain az Úr Jézus apostolai is elérték már hitük célját, az üdvösséget. Így szól pünkösöd napján az ígélet az atyákhoz és a fiakhoz egyaránt, és ez az atyákról fiakra szálló ígélet kapcsolja egymáshoz a szép renddel egymáshoz csatlakozó keresztyén századok nemzedékeit. Ez az egyház. Az egyház az Úr Jézushoz kapcsolódó, benne és általa egymáshoz csatlakozó tanítványok szakadatlan menete a mennyei otthon felé.

III.

Az első keresztyén pünkösöd gazdag aratása ez a mintegy háromezer lélek, akiket Szentlélek ellenállhatatlan hatalma elvezérelt a megtérésre, a megkeresztelkedésre és az apostolokhoz való csatlakozásra. Ez a mintegy háromezer megtérő és megkeresztelkedő valóban az Úr Jézus gazdag aratása. E népes csoportra szentséges hitünkben úgy tekintünk, mint előljáróinkra és atyáinkra. Azonban nem szabad azt gondolnunk, hogy e számszerűen is jelentős csoport csatlakozásából született a keresztyén egyház. A keresztyén egyházat nem a számszerűség törvénye, hanem Isten Igéje és Szentlélek irányítja. Az egyház mindig ott van, ahol az Úr Jézus Krisztus jelen van, ahol ketten-hárman az ő nevében összegyülekeznek. Az egyház nem valami önmagában élő és önmagában álló lelki-szellemi csoportosulás, hanem az Úr Jézushoz megtért és az Úr Jézusnak élő megkeresztelt lelkek gyülekezete. Az egyház nem régi vallásos hagyományok, hajdani vallásos gyakorlatok őrizője, hanem az Úr Jézus személyes kormányzása alatt élő lelkek gyülekezete. Az egyház nem kisebb vagy nagyobb létszámú, közös gondolkodású, azonos szellemi beállítottságú, hasonló ízlésű lelkek egymáshoz való csatlakozása, hanem az Ige és Szentlélek által személyesen magához az Úr Jézushoz való közvetlen csatlakozás a megváltás bizonyosságában és az üdvösség reménységében. E csatlakozás Szentlélek életmentő hatalma alatt történik. E csatlakozás a prédikált Ige útmutatása alapján történik.

Az Úr Jézushoz való csatlakozásunk ma is személyes és élő közösség mennyei Fejünkkel. Mi az Úr Jézushoz Igéje és Szentleke által csatlakozunk és kapcsolódunk, nem pedig bizonyos vallásos gyakorlatok megtartása és bizonyos kegyességi szokások betartása által. Az időben élő, vagyis a történelmi keresztyén egyház az évszázadok folyamán hatalmas utat tett meg, bámulatos belső és külső építő munkát végzett, hatalmas egyházi tudományt alkotott. De mi nem ezeken az intézményeken és alkotásokon keresztül csatlakozunk az apostoli egyházhoz, hanem Szentlélek hatalmában és Isten Igéje ellenállhatatlan vonzásában csatlakozunk személyesen és elválaszthatatlanul

mennyei Urunkhoz, aki a keresztségben a maga tulajdonává tett bennünket, aki a keresztség által befogadott a megváltott szentek társaságába, aki a keresztségben az örök élet örököséivé szentel bennünket. Egészen természetes dolog az, hogy az Úr Jézus mai tanítványai mélységesen megbecsülik azokat a komoly és időtálló értékeket, melyeket évszázadok során a külső és belső építés ezernyi gondjával küszködő egyház alkotott, s amelyeket Isten különös gondviselése vérzivataros századok próbatételein és nyomorúságain keresztül számunkra megőrzött. Isten anyaszentegyházának ezek a remek alkotásai, melyek ma is csodálkozásra és elragadtatottságra, áhítatra és ámulatra készítenek a szemlélőt, mind-mind azt hirdetik számunkra, hogy az apostolokon keresztül az Úr Jézushoz csatlakozó megtértek és megkereszteltek ilyen módon is ki tudják fejezni mélységes hálójukat és köszönetüket az Úr Jézus Krisztus iránt, aki megváltásunk érdekében teljesen csatlakozott hozzánk, Ádám árva maradékaihoz. Jézus hozzánk való csatlakozásának hű bizonyossága a betlehemi jászol, a gólgotai kereszt és Arimáti József sziklasírja. A kereszt haláláig és a halál mélységéig hozzánk hűséges Urunk így csatlakozott minden fenntartás és közbevetés nélkül hozzánk, s ezzel megmutatta számunkra a hozzá való csatlakozásunk áldott lehetőségét.

Amikor a mai áldott pünkösd ünnepén kegyeletes emlékezéssel gondolunk az apostolokhoz csatlakozó mintegy háromezer lélekre, amikor elismerőleg nyilatkozunk korszakos és új korszak születését elősegítő döntésük helyességéről és merészségéről, amikor a keresztyén gyülekezetek ölen szerte e nagy világon áldólag emlegetjük e névtelen keresztyén férfiakat és nőket, akkor tulajdonképpen a kegyelmes Isten előtt tisztelgünk, akkor tulajdonképpen az élő Ige dicsőségét hirdetjük, akkor tulajdonképpen a mi lelkünkkel együtt bizonyosságot tevő Szentlelket imádjuk.

Ez a megtérő és megkeresztelkedő mintegy háromezer lélek éppen megtérése és megkeresztelkedése által tesz bizonyosságot a prédikált Ige hatalmáról és Szentlélek isteni erejéről.

Ezen a mai keresztyén pünkösdön is, mint minden áldott pünkösd ünnepén, arra a napra emlékezünk, melyen Isten kibocsátotta Lelkét az Úr Jézus Krisztus félénk szívű tanítványaira, akik beteljesedve Szentlélekkel, hatalmasan prédikáló apostolokká minősültek; arra a napra emlékezünk, melyen az Ige és Szentlélek mintegy háromezer lelket hódított meg Isten háromszor szent nevének dicsőségére. Az első keresztyén pünkösd emlékezetes napja azóta is szakadatlanul megismétlődik a keresztyén egyházban, valamennyiszer Szentlélek Isten megtérésre és újjászületésre vezérli azokat a lelkeket, akik ma is örömmel fogadják és befogadják Isten Igéjét, azt a végtelen gazdag mennyei vendéget, aki a megváltás és örök élet ajándékát nyújtja át ma is millióknak és millióknak. Köztük nekünk is. Ámen.

Ravasz László

A Lelket meg ne oltstátok

Alapige: 1Thesszalónika 5,19
Bibliaolvasás: Ezékiel 37,1–14

A zsidók a pünkösdöt az aratás ünnepéül ülték. A keresztyén pünkösdben is aratás van: Krisztus vért vetett és lelket aratott.

A lélek azonban nemcsak aratás, hanem maga is magvetés. Vetés és aratás, virágzás és gyümölcsözés — minden a lélek, mert a lélek: élet.

Az életnek legfőbb érdeke, hogy megmaradjon, s legnagyobb műve, hogy fenntartsa magát.

Ezért nagy parancs a felolvasott Ige: A Lelket meg ne oltstátok. Ebben a nagy pünkösdű tanításban két dolgot kell megtanulnunk. Egyik a Léleknek a nagy realitása, a másik a Lélek ellen elkövetett bűn szörnyű volta.

Mikor Pál apostol Efézusban jár és azt kérdi az ottlevőktől: vettetek-e Szentlelket? — azok így felelnek: Sőt azt sem tudjuk, vagyon-e Szentlélek. Vajon nem ezt felelné-e sok mai modern ember is, ha őszintén válaszolna a felvetett kérdésre: vettetek-e Szentlelket? Vajon a mai embernek van-e tapasztalása a Szentlélek nagy realitásáról?

De hát lehet-e a Szentlelket tapasztalni? Tapasztalni nem csak olyan dolgot lehet, ami érzékelhető, aminek érzem az ízét és az illatát, amit megtapinthatok, hangját hallhatom és alakját láthatom, bár gyermekkorunk óta úgy tudjuk, hogy tapasztalni annyi tesz, mint valamely dolognak létét és minőségét érzékelni. Van még más formája is a tapasztalásnak: amikor valamely dolognak a hatását érzékelem, őt magát azonban nem látom. Senki sem mondja, hogy nincs ibolyántúli sugár, ha egyszer csodáit látom, senki sem mondja, hogy a levegőben nem úsznak hangok és üzenetek, ha egyszer a rádió megcsal. Senki sem tagadja meg, hogy vannak olyan érzések és gondolatok, amelyeknek csak hatásait és eredményeit tudjuk tapasztalni. Ázsia téerein ezeltől ezer esztendővel egy láthatatlan és hangtalan vágy támadt, amelynek eredménye honfoglalás és tíz század magyar történelme lett. Egy párizsi tüzerkapitányban csodálatos álmok és remények ébredtek, és egy emberöltőn át Európa minden népére nézve ezek voltak a legnagyobb valóságok, a legizgatóbb tények és a legmegrendítőbb tapasztalások. Mohamednek a pusztában olyan élményei voltak, amelyeket senki sem érzékelhet, de eredményeiből olyan eseménysorozat vált, amely Európának éppen a hozzánk tartozó felét és egész Ázsiát félezer éven át annyira foglalkoztatta, mint maga a végzet.

De még ez sem minden a tapasztalásnál. Van a tapasztalásnak még egy harmadik, magasabb rendű módja. Akkor, amikor érzékszerveinken kívül, mintegy belülről és közvetlenül tapasztal a lélek. Mikor egy másik léleknek a hatására megrendül, áthévül, s olyan dolgokat lát, hall, olyan tényeket és eseményeket tapint, ízlel, amelyek láthatatlanok, hangtalanok, testetlenek és mégis minden tapasztalásnál nagyobb realitással bírnak. Szerettél-e valakit nagyon, akinek lelke felgyújtott, átlelkésített, magával ragadott? Nem érezted-e, hogy a lelked az ő lelkét átkarolja és magához szorítja? Kerültél-e olyan sokaságba, amelyen hirtelen egy nagy érzés vált úrrá, felhőszakadásként csapott rájuk valami nagy bánat és nagy öröm? Nem lettél-e te is rabja és részese ennek a bánatnak és ennek az örömnek? Mindenekfelett pedig szólaljanak meg a nagy imádkozók: Pál apostol, aki beleütődik Krisztusba, mondja el, hogy reá nézve napnál, földnél, tövisnél és kenyérnél nagyobb realitás volt a megdicsőült Úr, akihez elragadtaték, akivel találkozott, akinek szavát hallotta és fénypalástját érintette. Szólaljanak meg a nagy misztikusok, akik e világ érintéseit csak úgy vették tudomásul, mint a madár azt, ha valaki kalitkájához ér, de a lélek érintéseit úgy tapasztalták, mint a fázó madár az erős kéz melegét, amely átfogja rebbenő testét, gyöngéden szorítja és meggyógyítja. Miért tudtak mosolygó arccal menni a Cevennesekben bujdosó hugenották vérpadra s úgy nézni az arcukba dördülő puskacsövekre, mintha virágszirmokat dobnának rájuk, ha nem azért, mert nagy és boldog tapasztalásuk volt arról, hogy Krisztus sebe hús barlang, drága védelem, kegyelme erős, égi kar, irgalma mélységes tiszta tó, amelyben alámerülni és megújulni lehet, szava olvadt balzsam, amely reánk csorog, ereje olyan hatalmas, mint a tavasz ébresztő ereje, amelytől halott ágakon rózsaszín virágpalástok szövődnek?

A léleknek ez a nagy realitása dolgozott az ősegyházban. Ez terjesztette, szította a Pál misszióját és vitte végbe azt a nagy csodát, hogy néhány század alatt egy palesztinai zugolyból kiinduló mozgalom átformálta az egész akkori történelmi világot. Ez ihlette a reformáció nagy harcait, amikor Luther és Kálvin úgy birkóztak az akkori szuverénekkal, hogy a föld is rengett lábuk dobogása alatt. Kigyúltak mindenütt az evangélium ismeretének tiszta mécsesei, s a századok félhomályában olyan fénycsodák történtek, minőket a Gellérthegyről lát az ember, ha alkonyatban nézi Budapest lámpáinak a felgyúlását. A léleknek ez a nagy realitása itt a Kálvin téri templomban is annyszor megcsap, mint forró lehelet. Ez harsan ki zsoldárainkból, s a prédikátor

akadozó beszéde között a visszafojtott lélegzet csendessége tulajdonképpen mély hódolat az ő jelenvaló fölséges realitása előtt.

Pünkösöd annak az ünnepe, útja és ismétlődése, hogy ennek a Léleknek nagy realitását megtapasztaljuk.

II.

A lelket meg ne olt�átok. Szól hozzánk a második tanítás. Az evangéliumban három helyt is előfordul Jézusnak az a nyilatkozata, hogy minden bűn megbocsátatik, még az Atyának és a Fiúnak káromlása is, csak a Szentlélek ellen elkövetett bűn nem bocsátatik meg soha. Azt jelenti ez az Ige, hogy tulajdonképpen egyetlen bűn van a világon: elveszíteni a fogékonyságot a Szentlélek realitása iránt. Ha a Lélek jár felettünk, tagadó emberek még térdre roskadhatnak Isten fölsége vagy Krisztus irgalma előtt. Ha a Lélek hatalmába keríthet, Zákeusból lehet hívő, Saulból Pál, dőzsölő világfiból Szent Ágoston vagy Assisi Ferenc, sorvadó lelkű barátból Luther Márton. Ha a Léleknek van útja, hatalma hozzánk, a Magdolnák fényes arccal emelkedhetnek fel a porból és a kereszten vonágló lator még aznap együtt lehet Krisztussal a paradicsomban. Ott veszett el a játszma örökre, ahol kihalt a szívből a Szentlélek iránt való fogékonyság. Annak, akinek kihalt a szemidege, arcához tolhatod az égő napot, elperzseli, de fényt nem lát soha. Annak, kinek kihalt a hallóidege, muzsikálhat a vihar orgonája, csak a teste lúdbőrözik a rezgés érdes simítására, de hangot, harmóniát meg nem hall soha. Akinek kiveszett a lelkéből a Szentlélek iránt való fogékonyság, hiába annak Isten minden csodálatos kijelentése, hiába a kereszt beszéde, Krisztus csodálatos hívogatása és prédikációja, cinikusan vagy tompán, részegen vagy együgyűen járja a betlehemi bölcső és a golgotai kereszt között vezető útnak stációit. Az ilyen ember nem ember, mert hiányzik róla Istennek a képe, kihalt belőle a „sensus divinitatis” (az isteni érzése). Lehet állat, lehet tuskó, de személy, de lélek, de Krisztus örököse nem lehet soha.

Ezért borzasztó dolog megoltani a Lelket. Minden lehelet, mellyel megoltjuk a Lelket, a kárhozatalnak és a halálnak a birodalmát készíti elő és a Sátán uralmát terjeszti ki a világ felett. Az északi sark befagyott hajóin minden darab kőszén vagy minden gyertyaszál elpusztítása a pólus hidegét és a pólus halálos sötétségét hozza közelebb.

A Lelket meg ne olt�átok. Mennyire szól ez az Ige azoknak, akik prédikálnak! El ne vesszen bizonyágtételükből a Lélek ereje! Hiszen Krisztust meg lehet ölni és Istent el lehet árulni azzal, ha rosszul prédikálnak róla, ha hidegek, ha unalmasak vagyunk, ha lelkünkben nem árad és nem gyűjt saját személyes hitünk. A Lelket meg ne olt�átok. Szól ez az egyház minden tényezőjének. El ne rejtsetek Istennek a Lelkét, akár adminisztrációba, közjogi érvényesülésbe, e világ szerint való hatalmaskodásba. Meg ne olt�átok a Lelket, szól a parancs minden egyházhoz, ne sértsétek és ne gúnyoljátok egymást, ne tartsátok kárhozottnak, aki más hitet vall, apró dogmatikai árnyalatokért ne igyekezzetek kitagadni egymást a szentek egységéből, a Krisztus szerelméből, mert az egyháznak az árt legtöbbet, hogy egyik része megtagadja a másikat, egyik püspöke kiátkozza a másikat, s ellene egyházak, ellenpápák s ellenkoncflumok viaskodnak egymással. Árt azért, mert olyan ember alig egy van, aki a két kárhozatal közül egyiket sem hiszi; sok elhiszi az egyiket, sok a másikat; a legtöbb mind a kettőt, s egészen elfordul Krisztustól egymást dorongoló szolgálai miatt.

A Lelket meg ne olt�átok. Szól ez a világnak is. Először azoknak, akik nem járnak templomba. A Lelket megoltjátok azzal, ha nem hallgatjátok. Tudjátok-e, hogy egy gyertya, amelyiket bezárva, üres szobában égetnek, annyi, mintha eloltották volna? Egy igehirdetés, melyet nem hallgatnak, annyi, mintha elnémították volna. A Lelket meg ne olt�átok. Ne mosolyogjon a világ a hit nagy és szent dolgai felett. Vakbuzgó embereket ne a hitükért ítéljete el, hanem fogyatékos szeretetükért, egyéb hibáikért. Ne nevessetek, vagy ne mosolyogjatok sose a hit édes naivságai felett. Olyan ez, minthogyha mécsesekre eső permeteznék. Jaj annak a társadalomnak, amelyik lenézi a vallást, vagy amelyik megakadályozza a vallás szabad gyakorlatát. A Lelket oltja meg és önnön halálát készíti elő.

Életünk legnagyobb kérdése és legnagyobb ügye tehát az, hogy szítsuk ebben a világban, szítsuk saját szívünkben Isten Lelkének a lángját. Egyre fogékonyabbá tegyük magunkat, hogy ez a láng belénk kapjon, mint a száraz rőzsébe vagy a benzin-párába, és felcsapjon belőle. Legnagyobb ügyünk az, hogy tápláljuk ezt a lángot: adjuk oda a szívünket és az életünket, hadd eméssze fel Isten Lelkének a lángja. Változunk meleggé, fénnyé, illattá. Az igazi élet egy örök pünkösd, lángolás az Úr oltárán, az Ő orcája előtt.

(Közvetítette a rádió 1929-ben.)

Esketési beszéd

Bányai László

A Krisztusban megőrző kegyelem

Alapige: Filippi 2,5-11

Isten jóvoltából eljöttetek ide, hogy Isten és a gyülekezet színe előtt a mai nap holtig tartó esküt tegyetek. Most átölel benneteket a templom imádságos áhítata. Mindenki örvend, mert látja arcotokon a boldogság visszatükröződését. Itt imádkoznak veletek, értetek szüleitek, testvéreitek. Mi valamennyien azt szeretnénk, ha mindig rátok mosolyogna az az áldott kegyelem, melyet nem adhat meg számotokra senki és semmi e világon, csak a titeket szerető Isten. Összedobbanó szívek harmóniája azt fejezi ki, hogy ti mindig ilyen boldogok szeretnétek lenni. Vajon ki gondol a bársonyos szirmú lilium virágzása idején a későn nyíló, kis ibolya őszi halálára? Ki gondol szerelmese kezét fogva az élet merő hiábavalóságára?

Sokan álltak már meg itt, akik éppúgy boldogok szerettek volna lenni, mint ti. Boldogan összedobbanó szívükben öröm és életvágy lüktetett. Esküvel pecsételték meg hogy szeretik egymást, hogy igazán boldogok. De szomorú évek jöttek, elszáradtak a menyasszonyi csokor virágai, elhalt szívük szerelme s a boldogság édes öröme, mivel esküvőjük napja nem a szerelemből formálódó családi szeretet születésnapja volt, mivel esküvőjük napja nem a közös keresztyén életük születésnapja volt, mivel esküvőjük napja nem a Krisztus melletti közös elkötelezésük születésnapja volt. Sajnos kevesen indulnak úgy a boldogságot és védelmet nyújtó családi élet felé, mint akik egyé lett szívvel mindig Istennel és Isten színe előtt akarnak járni. Mert sok esetben az ifjú párnak fontosabb volt a társadalmi állás, az anyagi érdek, a cifra menyasszonyi ruha, mint Isten szent akaratának meghallása és parancsainak hivatásszerű, örvendező betöltése: Isten kegyelme nélkül nincs boldog házasság.

Krisztus a házastársak védelmezője, miközben életével példát ad nekünk. Aki a házastársak közül párjáért képes a lemondásra, az nagyon alázatos és nagyon szeret. Aki hitvesét hajlandó magánál különbnek tartani, az megérdemli, hogy igazán szeressék. Ti ezzel az igazi szeretettel szeressétek egymást! Ha sokszor úgy érzitek majd, hogy ebben a világban magatokra maradtatok, hogy a bűnnel folytatott harcotokban nem tudjátok arcotokat Krisztus mennyei tisztaságához felemelni, akkor nagyon jó és nagyon fontos tudnotok, hogy az az Isten, aki a jó dolgot elkezdte benneteket, be is fogja fejezni azt a Krisztus Jézusban.

A házasságkötés egyben születésnap is, mert a házasságban egészen új életfolyamat kezdődik, mert a házasság az állandó egymáshoz való illeszkedés ideje. A házasság belső egysége csak úgy jön létre, ha a házastársak kölcsönösen lemondanak az önmaguknak való élésről és megtanulnak együtt élni és együtt gondolkodni. Ezért kimondottan nagy szükség van a Krisztus összeszerkesztő erejére. Az a jó, ha a házastársak egymáshoz való illeszkedése nem emberi fáradozás eredménye, hanem Isten újjászülő Szentlelkének csodája. A házastársak igazi egysége, a házasság maradandó volta csak Isten kegyelméből lehetséges. A házasság olyan összeilleszkedési folyamat, melyben a házastársak a lelki változások egész során mennek át. Ez Jézus szeretetének erejéből következik, és ez az összeilleszkedés azért lehet eredményes, mert Krisztus a maga titkos erejével és végtelen mennyei szeretetével végzi a maga látható és láthatatlan egybeforrasztó munkáját. A Krisztus megőrző kegyelmének a házasságban közösségformáló ereje van.

A házastársak egységét sok minden próbálja megbontani. Bűnök és kísértések naponként megtámadják majd házasságotok egységét és békeségét. Sok, látszólag kicsi dologban akarja, próbálja megbontani a Sátán szívek egységét, lelketek harmóniáját, hogy mint a kristályvázán a karcolás, úgy növekedjék és mélyüljön köztetek az ellentét, míg házasságotok végérvényesen elromlik és felbomlik. Ezért a házastár-

saknak mindennap nagy szüksége van Jézus megőrző, oltalmazó szeretetére. Ezért fontos, hogy a Szentlélek szeme előtt éljete. Saját jószándékunk és igyekezetünk hamar kifulladásra, csődbe jut: Ezért kell napenként Szentlélek erejéért imádkoznotok. A házastársak, mint az Úr kegyelmére és erejére szorultak, csak irgalomból, bocsánatból, szeretetből tudnak Isten rendelése szerint élni.

Krisztusban élni annyi, mint Isten kegyelmében és szeretetében élni. Ez a Krisztus szerinti élet igazi öröm, szüleiteket is megvidámító öröm. Aki családban él, a megelégedés tudományát gyakorolja. Krisztus segíti a házastársakat és a családot igazi céljához. Krisztus Lelke ad győzelmet önző természetünk felett, miközben kivezet a magunknak való élet önző vergődéséből és alkalmassá tesz bennünket Isten magasztalására, embertársaitok önzetlen megbecsülésére. Krisztus halála, feltámadása megszakította a bűn folytonosságát, és a benne való hit által újra helyreállította a szeretet körforgását Isten és az ember, férj és feleség között.

Isten az embert közösségi életre teremtette, ezért az igazi házasság Isten ajándéka. Az ember élete értelmét, hivatását közösségi kapcsolataiban ragadhatja meg és élheti át. A házasság az emberi élet nagy iskolája. A házastársak egymás segítőtársai, ezért nem alá- és fölé-, hanem mellérendelő viszonyban élnek. Közös nagy ügyük házasságuk, melyben a házastársak boldogan megélhetik azt a hivatásukat, melyet Isten számukra ember és asszony voltukban külön-külön adott.

A keresztyén házastársak rendeltetése az, hogy egymást építsék. Azokkal az áldásokkal, azokkal a testi-lelki adományokkal, melyeket Istentől kaptunk és kapunk, nem hivatkozhatunk. Áldást mindenki azért kap, hogy továbbadja. Így lehetnek és lesznek a házastársak Isten egymás számára ajándékozott drága eszközei és áldásának csatornái. A házastársak csak akkor lehetnek boldogok, ha sohasem felejtik el, hogy a szívességet és a jóságot akkor kell gyakorolniuk, amikor a másiknak arra igazán szüksége van, és nem akkor, amikor neki úgy tetszik. A házasságban elsősorban magunkat kell fegyelmeznünk, és nem a társunkat, akinek könnyű észrevenni a hibáit, de aki folyton a házastársa hibáit látja és emlegeti, az egyre inkább megvakul a saját nyomorúságai felismerésére, az önző és beképzelt lesz, az képtelen lesz a közös kegyelem elfogadására és megélésére.

Itt álltok most Isten és a gyülekezet színe előtt. Most közös a gondotok és a gondolatotok. Most közös a tervek és a célotok. Maradjatok meg Isten szeretetében, hogy megmaradhassatok szívetek szeretetének egységében, örömeiben és békességében.

Minél gyakrabban jöjjetek el együtt ide, Isten szent hajlékába, hogy ezek az alkalmak megújítsák lelkileg házassági frigyeketeket, hogy az Úr Jézus Krisztus kegyelmet ajándékozó áldása mindhalálig veletek maradjon és maradjon. Ámen.

Temetési beszédek

Bustya Dezső

Elmúlik — megmarad

(özv. Szabó Frigyesné szül. Dózsa Katalin asszony fölött)

Alapige: 1János 2,17

Gyászoló testvéreim! Istennek e koporsó fölött hangzó üzenetéből most két szó az, ami különös erővel szól hozzátok: „elmúlik — megmarad”. Az egyik mintha még fokozná a gyász fájdalmas szomorúságát. A másikban azonban olyan vigasztalás hangzik, amit senki, egyetlen ember sem adhat nekünk.

Az egyik szó arra figyelmeztet: Ember, ne ragaszkodj túlságosan e földi valósághoz! Ifjúság, erő, szépség, egészség, jólét és öröm, minden földi gazdagságunk fölött ítéletesen hangzik: elmúlik. Az életre magára is vonatkozik ez a szó. Ha maga a teremtett világ is elmúlik, mennyivel inkább mulandó az emberi élet! Testvér, vedd komolyan az Ige szavát: úgy éld életedet, hogy fokozatosan elfogy — és egyszer végképpen elmúlik.

A másik szóban drága biztatás van. Isten örök életet adó beszéde azt tanácsolja nekünk, hogy valami olyanhoz ragaszkodjunk, ami nem múlik el. De hát vannak el nem múló dolgok ezen a világon? Van valami, ami túlélni a mulandóságunkat, ami nem száll velünk együtt a koporsóba? A Szentírás tud ilyenekről. „Megmarad a hit, remény, szeretet, e három...” Ezen a földön a maradandóért érdemes élni! Mert amikor meg kell halnunk, vigasztal annak a tudata, hogy nem vészett el minden: van megmaradás!

Sőt: alapigénk azzal vigasztal, hogy nem csak a hit, remény, szeretet marad meg. Nekem, Isten megváltott gyermekének is van megmaradásom: „Aki az Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké!” Így nézzünk hát, gyászoló testvéreim, erre a koporsóra, a számunkra már lezárt életútra, az itt töltött 96 esztendőre. Lássuk meg a földi mulandó léten túl azt az életet, amely Urunk Istenünk kegyelméből megmarad örökké!

I.

Emlékezünk a gyermekkorra, a Kolozsvár tövében fekvő Kajántó községre, ahonnan Isten jósága elindította édesanyátokat. Aztán emlékezünk arra a Lőrincfalvára, ahol a lelkipásztor édesapa életének legnagyobb részét szolgálta. Emlékezünk drága Szerettetekre, az elsőszülöttre, akit még nyolc leánytestvér követett — kettő közülük hamarosan visszatért Istenhez. A lelkész házaspár hét leányt nevelt föl Istent szerető, embertársat szolgáló életre, hét leányt házasított ki, s mindeniküknek jutott Isten kegyelméből s a szülői szív szeretetéből drága útravaló. Szép gyermekkor, aranyló ifjúság derült napjai, hová tűntek? Az Ige felel: elmúlt, mindez a múlté lett, csak a nektek elbeszélte egykori emlékekben él tovább.

Aztán következett egy kereken hét évtizedes csodálatos vándorút, az Úrtól rendelt lelkipásztor hitves hűséges segítőtársaként. Drága mérföldkövek állnak a vándorúton: Nektek, ittmaradtaknak, mindeniküknél, ha csak kimondjátok is, megmelegszik a szívetek. Az első otthon: a somosi parókia. Országot-világot megrendítő változások közepette áldott fészekrakás, a fészekmelegben három drága életnek: leányának és két fiának érkezése. A külvilág zajló eseményei, a háborús előkészületek, majd magának a háborúnak berobbanása közepette a tiszteletesasszony csendes otthont alakít ki, s jut idejéből cselekvően benne lenni a gyülekezeti életben is. Nőszövetség szervezése, mások szolgálatra buzdítása: megannyi gyönyörű feladat s megannyi emlékköve az áldozatos szeretetnek. Hová tűntek e nehéz és mégis boldog esztendők? Az Ige szava szerint: Elmúlt. Az idő, mint szélesen áradó folyam, elmosta, elsodorta őket.

Szívetekben megelevenednek a további állomáshelyek: a maroskeresztúri évek, a tanítói lakás, majd a nyárádtói templom megépítése, rettentő menekülés a hadak útján, aztán a hazatérés. A lekipásztor hitves meghurcoltatása... Mennyi féltő remegés, mennyi hit és bátorítás kísérte ezeket az esztendőket! Hová lettek, hová tűntek? Elmúltak, sok mindent magukkal ragadva. És végül az utolsó stáció: Marosvásárhely-Felsőváros. Egészen új munkamező, töretlen ugar, amelyet munkával, szorgalommal kellett termővé tenni. Mindenütt ott a fáradhatatlan hitvestárs mellett igazán imádkozó- és küzdőtársként. A Fürst-telepi imaházat szorgos kezei tették valóságos otthonná: végtelen szorgalommal takarították, csinosították, gondozták azt.

Munkás, szorgalmas évek, sokszoros újrakezdés, elindulás újabb feladatok felé — hová tűnt mindez? Elmúlt, mint ahogy elmúlik életünk kerete, maga a világ is. Elmúlt, lepergett a kiváltképpen hosszú élet minden esztendeje, s ha csak a láthatókra néznénk, rettentő volna a megállapítás: nem marad más számotokra, csak ez a koporsó, az élet helyén kihűlt tetem — és szívetekben a hálás emlékezés.

II.

Isten vigasztaló kegyelme azonban másról beszél. Mi ugyanis nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra, mint ahogy nem az ideigvalókra építünk, hanem az örökkévalókra. Ennél a hitbéli látásnál nyerjük el az Ige vigasztalását: „Aki az Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké.” Ő, ez több a fakuló emlékezetnél, az aranybetűs sírfelirtnál vagy akár a márvány síremléknél is! Testünkkel együtt az egész anyagi világ elenyészik egykor — de igazi lényünk, személyiségünk megmarad örökké. Aki hisz a Fiúban, az érettünk földre szállott Isten Fiában, örök élete van annak. Akié a Fiú, azé az élet, mondja ugyanebben a levélben János apostol. Örök életet adott nekünk az Isten!

Akkor hát nem a szélnek vetünk, s nem a hiábavalóságnak munkálkodunk; nem a halálnak, az elmúlásnak jegyében dolgozunk, küzdünk, reménykedünk, hanem mindezt az örök élet jegyében tesszük.

Nem a magunk akaratát cselekedjük, hanem az Isten akaratát. Jézus maga is azért szállt alá a mennyből, hogy ne a maga akaratát cselekedje, hanem annak az akaratát, aki őt elküldte! És ebben az engedelmisségben volt az ő boldogsága.

Drága Szeretteteknek is az volt az öröme, boldogsága, hogy kis családokban s a pásztorolt gyülekezetek nagy családjában egyaránt Isten akaratát cselekedje. Ebben a cselekvő, önfeláldozó szolgálatban bontakozott ki belső, elrejtett embere: szerénysége, csendessége, meglelelkűsége.

Az Isten akaratát cselekvő élet megmarad örökké. A halálban csak a földi köntös hull le, hogy a hazaérkező lélek felöltözze a dicső mennyei öltözéket. Hisszük, hogy ez már megtörtént a mennyei Király széke előtt. Búcsúztatok hát ezzel az élő reménységgel drága Szerettetekről. Krisztus Urunk szava nektek is, s a gyászban veletek együtt osztotva, nekünk is szól: Aki hisz énbenem, ha meghal is, él! Amen.

Nagy József

És mégis győzelem

(Bíró Irén temetésén, Brassó, 1964. nov. 3.)

Alapige: 1Korinthus 15,42-44.53-57

A földi emberi élet szakadatlan búcsúzás és a halál elől való menekülési kísérletek szakadatlan sorozata.

Amint a költő mondja: mi mindig búcsúzunk. Reggel az estétől, hajnalban az éjszakától, könnyek között a csendtől s a halál miatt az élettől. Valóban, mi mindig búcsúzunk.

Most e koporsó körül gyűltünk össze, hogy elbúcsúzzunk a Krisztusban meghalt kedves nőtestvérünktől. Ez a búcsúzás, bár a nyolcvannegyedik év határán túl naponként egyre inkább közeledett és az elmúlt heti úrvacsorázás egészen valóságközelbe hozta azt, mégis váratlanul ér bennünket. A halál az emberek körében sohasem szívesen várt vendég, de mégis jön, és mindig akkor jön, amikor nem is várjuk, és mégis és mindig meglepetésszerűen érkezik, bár várjuk, miként e koporsóban pihenő testvérünk is naponként várta a halált. Nagyon jól tudta, hogy a halál Isten követe és jövetele, akár várjuk, akár nem, Isten akaratából történik, mert a halálnak Isten akaratán kívül nincs hatalma és jogosultsága az emberiség történelmében.

Miként minden búcsúzás, ez a búcsúzás is szomorú. Amikor tegnap este e szép antik és tiszta lakástól elbúcsúztunk, éreztük, hogy a régi Brassó történelmi múltjától búcsúzzunk. Ez a búcsúzás azért is kimondottan fájdalmas, mert e család utolsó tagjától válunk el. Még néhány perc, és minden véget ér.

És mégis, e végesemény alkalmával hadd kérdezzük: valóban így van? A halálban valóban minden véget ér? Ha ez így lenne, akkor miért tesz meg az ember az orvostudomány segítségével mindent, hogy megszabaduljon a haláltól és a halál óráját egészen az emberi lét végső határáig taszítsa ki, ha a halállal minden de minden véget ér? Attól, ami véget ér, attól, ami befejeződik, nem szoktunk félni! De éppenséggel az a félelmetes a halálban, hogy benne semmi sem fejeződik be, hanem folytatása van, ad infinitivum folytatása van. Hamletnek, a dán királyfinak a nagy monológjában felvetett „lenni vagy nem lenni” kérdése tulajdonképpen arra irányul, hogy mi van a halál után, a halál után, ahová minden földi vándor egyszer megérkezik. Friedrich Schiller, a nagy német költő és drámaíró azt állítja, hogy az élet és a halál határain egy vastag függöny feszül, mely nem tárul fel sem az elkiáltott szavak, sem a feltett kérdések nyomán, és azok, akik már e függöny mögött vannak, bár hallják mindazt, amit a földi emberek az életről és a halálról vallanak, de mindez számukra csak olyanok tűnik, mint mikor gyermekek vitatkoznak egymás között az emberiség nagy létkérdéseiről. Hamlet kérdése és Schiller költői feltételezése azt bizonyítja, hogy a halál valóságának láttán nem lehet olyan egyszerűen azt mondani: a halálban minden de minden végérvényesen véget ér.

Mivel a halálban semmi sem ér véget, azért keresi az emberi szellem, az emberi tudomány a halál előli menekülés lehetőségeit. Minden ember érzi a lelke mélyén, hogy a halál nem végállomás, hanem a halálon túl van folytatás. És éppen e folytatás miatt félnék az emberek a haláltól. Minden ember érzi a lelke mélyén, hogy a halál után ítélet következik. Ebben a kritikus helyzetben az ember lelkiismerete megnyugtatóására, a bizonytalanság áthidalására Platóntól kezdve Schopenhauerig különféle filozófiai elméleteket dolgoz ki magának. Ezek a tetszetős filozófiai elméletek azonban képtelenek megszabadítani az embert a haláltól való félelem lelkiismereti furdalásaitól. Az ember a halál előli menekülése közben nem talál semmi olyan elméleti kikaput, mely megszabadítaná Isten bekövetkezendő ítéletétől.

Ami lehetetlen az embernek, az lehetséges a mindenható Istennek. A halál kérdésében ő mondja ki a döntő szót. Az ember a maga részéről semmit sem tehet a halállal szemben, mivel az ember mindenestől bűnös. De a kegyelmes Isten szent Fiában közel jön a bűnös emberhez, hogy kiszabadítsa a halál nyomorúságának, a meghalni muszáj átkának szakadékából. Jézus Krisztus halála és feltámadása a halandó ember számára azt jelenti, hogy Isten személyesen velünk van halálunk órájában, és ami elméleti úton nem sikerült a filozófusoknak és ami gyakorlati síkban nem sikerült az orvostudománynak, kegyelméből azt adja meg számunkra. Isten szent Fia halála és feltámadása által megszabadít bűneinkből, amikor kegyelmesen megbocsátja azt, és Isten bűnbocsátó kegyelme az, ami kaput nyit számunkra a halál kemény falán keresztül az örök élet felé.

A koporsóban pihenő testvérünk a bűnbocsátó, kegyelmes Istenben való erős hitben távozott körünkből. A Bibliájában egy nagyon régi naptárból kitépelt lapot találunk, melyet hosszú évtizedek óta őriz. E kitépelt lapon Ézsaiás 53,7 olvasható:

„Kínoztatott, pedig alázatos volt, és száját nem nyitotta meg, mint bárány, mely mézsárszékre vitetik, és mint juh, mely megnémul az öt nyírók előtt; és száját nem nyitotta meg.”

E textus a szenvedő Jézusra, Isten szent Bárányára irányítja figyelmünket, aki a kereszten elszenvedte a világ minden bűneinek büntetését, és aki értünk és értem személyesen elhordozta a kereszt halálának minden rettegését és szenvedését. Isten megváltott gyermekeinek megszámlálhatatlan sokasága minden időben és minden nép köréből most bátran így imádkozhat: erre a Bárányra bízom lelkemet, aki minden bűnömöt elfedezte. Erre a Bárányra kell bízunk mindnyájan üdvösségünket, akik bűneink bocsánatát keressük, és akik kísértéseink és halálfélelmeink közepette megerősítettetésünket kívánjuk; ebben a Bárányban kell mindnyájunknak hinnünk és reménykednünk, aki legyőzte a halált.

Ez a kitépelt régi naptárlap testvérünk sokat olvasott Bibliájában annak a jele, hogy hazaköltözött testvérünk az igaz Jézus Krisztusban való erős hitben élt és 84 évének minden öröme és szenvedése, minden boldogsága és gondja után hazaérkezett mennyei Atyánkhoz és a Krisztus Jézusban a halál azzá a nyitott ajtóvá vált, melyen keresztül szerelmes Megváltója karjaiban megérkezett a mennyei dicsőségbe.

Ezzel a reménységgel és ezzel az erős hittel búcsúznak most tőle, akiknek egész életünk nem más, mint csupa búcsúzás, akik este a világosságtól, hajnalban a pihenéstől, a halálban az élettől búcsúznak.

Végül hadd olvassuk el most együtt azt az Igét, melyet munkatársa és barátja a gyászkoszorú szalagjára íratott: Aki Krisztusban hisz, ha meghal is, él. Krisztus a győztes, aki az örök élet győzelmét adja megváltottainak. Ámen.